

20 LET DOLIKA

V počastitev 20-letnice svojega obstoja prireja likovna sekcija DOLIK pod pokroviteljstvom glavnega direktorja Železarne Jesenice inž. Matevža Hafnerja v mali dvorani delavskega doma pri Jeleni razstavo likovnih del svojih članov. Otvoritev bo v soboto, 12. februarja, ob 18. uri. Nato bo v veliki dvorani delavskega doma delovni sestanek, ki se ga bodo udeležili člani sekcije DOLIK in gostje.

Ob tej priliki je DOLIK izdal katalog z 19 reprodukcijami likovnih del članov, iz katerega je razvidna njihova bogata dejavnost v preteklih 20 letih. Razstava bo odprta do 20. februarja vsak dan dopoldan in popoldan.

ŽELEZAR

JESENICE, 12. februarja 1966
LETO VIII

Poština plačana v gotovini
Številka 6

Izpolnitev po obratih:

Delovna enota	Izpolnitev družbenega plana v %
plavž	104.8
martinarna	100.4
elektro peč	111.3
livarne	100.4
opekarna	109.4
TALILNICE	103.0 %
težka proga	98.0
žična valjarna	109.4
valjarna 2400	103.3
valjarna 1300	104.6
jeklovlek	97.7
VALJARNE	99.9 %
hladna valjarna	95.3
žičarna	97.4
žebljarna	116.4
cevarna	85.6
elektrodni oddelek	80.3
PREDELOVALNI OBRATI	96.2 %
ŽELEZARNA	101.2 %

Proizvodnja v januarju 1966

Železarna je v januarju izpolnila družbeni plan skupne proizvodnje s 101,2 %, plan blagovne pa s 101,1 %. Finančnega kakor tudi izvoznega načrta nismo izpolnili.

V TALILNICAH so družbeni načrt skupne proizvodnje presegli za 3 %. Vsi obrati so družbeni načrt izpolnili. Plavža sta obratovala dobro predvsem zaradi dobre priprave rude in dodajanja kisika v zrak (17,4 kg na tono grodlja). Poraba vsipnega koksa je bila za 42,49 kg manjša kot je bilo predvideno.

V martinarni so obratovali le s petimi pečmi in dosegli dnevno povprečno proizvodnjo tisoč ton, kar gre na račun dodatnega kisika.

Na elektropeči so plan presegli. Na BBC električni peči so podaljšali letni remont, ASEA peč pa je obratovala bolje kot v prejšnjih mesecih. Imeli pa so stalne okvare na žerjavih v livni jami. Na BBC peči so

v januarju odlili rekordno količino prokron jekla in to 44 šarž ali okrog 380 ton. V livarnah in opekarni so obratovali normalno.

V VALJARNAH so družbeni načrt skupne proizvodnje izpolnili le z 99,9 %, načrt blagovne proizvodnje pa s 103,5 %. Težka proga je plan vroče valjarne proizvod. presegla za 3 %, zastoji so znašali 19,8 % in to delno na račun okvare na plinski napeljavi. Izplen so dosegli s 84,3 %. Srednja in lahke proge so obratovali s petimi posadami. Zastoji so znašali 11,3 %, od tega odpade 3 % na okvaro na plinski napeljavi. V žični valjarni jim je občutno primanjkovalo vložka — gamsov, ker jih v martinarni niso dovolj odlili. V valjarni 2400 so obratovali v redu. Imeli so zastoj zaradi okvare na plinski napeljavi, primanjkovalo pa jim je ozroma so imeli nizko zalogo vložka.

V valjarni 1300 so izdelali zaradi okvare na plinski

Perspektiva plavžev

Družbeni plan proizvodnje surovega železa v letu 1966 predvideva 125.000 ton. Res je, da smo v letu 1965 proizvedli 125.506 ton surovega železa in je letos plan za 506 ton nižji, vendar je v letu 1966 predviden generalni remont plavža 1, kar bo znižalo proizvodnjo zaradi enomesečnega zastoja peči za preko 5.500 ton, tako, da predstavlja plan 125.000 ton faktično 4 % povečanje dosežka v letu 1965.

Povprečna poraba koksa je lani znašala 949,11 kg na tono grodlja, pri dodatku mazuta 22,13 kg na tono, kar je za

97,9 kg koksa na tono grodlja boljše od porabe v preteklem letu pri 40,42 % izpleta iz celokupnega vsipa.

Pomembno posvetovanje o notranjem transportu v industriji

Koncem januarja je republiška Gospodarska zbornica v sodelovanju z jugoslovanskim Centrom za transport v industriji, Zvezo inženirjev in tehnikov SRS in z Republiškim svetom zveze sindikatov priredila posvetovanje o notranjem transportu v industriji.

Na posvetovanje je bilo povabljenih okoli 60 zastopnikov raznih podjetij, ki so poslušali osem predavanj s področja notranjega transporta. Prikazani so bili z diapozitivni različni sistemi novejših ureditev in transportne opreme.

Predsednik Gospodar. zbornice je v uvodni besedi poudaril, da prav gospodarska reforma narekuje spričo zastarelih tehnoloških procesov v slovenski industriji

prav na področju notranjega transporta takojšnjo akcijo za izboljšanje tehnologije pretoka materiala. Vemo, da

(nadalj. na 4. strani)

Za letos predvidevamo izboljšanje rudnega vložka in bomo po planu predelali na pražilnih pečeh 160.000 ton siderita Ljubija ter osušili 60 ton limonita. Preostalo potrebno količino rude za vsip plavžev moramo predelati v pripravi vložka v rudarni in aglomeraciji.

Razen malenkostne količine rude iz Alžira, s katero moramo napraviti industrijski poizkus predelave in ugotoviti njeno uporabnost za vsip v plavžih, letos ne bomo imeli na razpolago uvoženo rude, ki je zelo draga in vsa naša proizvodnja zato sloni izključno na domačih surovinah. V letu 1965 smo vskladščili na hladi preko 17.000 ton drobne rude, ki je nismo mogli predelati v tej naši stari in dotrajani aglomeraciji zaradi premajhne kapacitete. Letos predvideva rudnik Ljubija izboljšanje kvalitete in granulacije svojih rud ter smo zato planirali

(nadalj. na 4. strani)

Na osnovi člena 22 začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij Železarne Jesenice

razpisujemo

prosto delovno mesto

**OBRATOVODJA ELEKTRO TOPLOTNE
ENERGIJE 1 oseba, U-5 v obratu elektroenergija.**

Pogoji: elektro fakulteta in 8 let prakse v stroki.

Prijave pošljite na vodstvo kadrovskega sektorja Železarne Jesenice v 15 dneh po objavi razpisa.

Kadrovske sektor

Na osnovi čl. 22 začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij Železarne Jesenice

razpisujemo

prosta delovna mesta

**a) ASISTENT ZA VZDRŽEVANJE,
1 oseba, U-5, v obratu elektropeč
b) DNINSKI ASISTENT,
1 oseba, U-5, v obratu valjarna 1300**

Pogoji: Kandidati za razpisana delovna mesta morajo imeti:

pod a) elektro fakulteto in 3 leta prakse ali tehniško srednjo šolo električne stroke z 8-letno prakso v metalurških obratih;
pod b) metalurško fakulteto in 3-letno prakso ali tehniško srednjo šolo metalurške stroke z 8-letno prakso v valjarnah.

Prijave pošljite na vodstvo kadrovskega sektorja Železarne Jesenice v roku 15 dni po objavi razpisa.

Kadrovske sektor

Janez Rozman

(Ra)združevanje v socialnem zavarovanju

Da bi socialno zavarovanje čim bolj približali zavarovancem, ki so najbolj zainteresirani, je Zvezna skupščina v maju 1962 sprejela zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja. Ta zakon je za nadaljnje izpopolnjevanje sistema socialnega zavarovanja pomenil ogromen napredek, upoštevajoč bogate izkušnje njegovega samoupravljanja v prejšnjih letih ter prilagoditev zlasti zdravstvenega zavarovanja razvijajočemu se gospodarstvu in komunalnemu sistemu. Novi predpisi so omogočili, da si zavarovanci po svojih predstavnikih v samoupravnih organih socialnega zavarovanja sami določajo politiko razvoja in uveljavljanja pravic socialnega zavarovanja in da skupaj z ostalimi činitelji v komuni in v delovnih organizacijah utrjujejo materialno osnovo skladov skupnosti za zagotovitev zakonitih pravic zavarovancev in razvoj zdravstvene službe v skladu z rastočimi potrebami zavarovanih oseb.

V smislu tega zakona smo v oktobru 1962 reformirali organizacijo socialnega zavarovanja na Gorenjskem tako, da smo iz okrajnega zavoda v Kranju formirali dva komunalna zavoda oziroma dve skupnosti zavarovancev s sedežem na Jesenicah in v Kranju. Dokončni prenos poslov z okrajnega zavoda na komunalne zavode pa smo uredili šele v aprilu 1963, ko so bili poprej urejeni vsi finančni posli, to je vsklajeni viški in manjki, razdeljen inventar in drugo.

S to reorganizacijo smo si ustvarili sistem organizacije, upravljanja in financiranja socialnega zavarovanja v take materialne in organizacijske okvire, da je lahko funkcioniral kot avtonomna in samostojna organizacija — skupnost zavarovancev na načelih vzajemnosti, solidarnosti, samoupravljanja in samofinanciranja.

V skladu s pričakovanji sta Komunalni zavod in skupnost zavarovancev na Jesenicah napravila res velik razvoj. Prvo leto 1963 res še ni bila aktivna bilanca, ker je zavod pobral le za 8 mesecev prispevka (za prve 4 mesece so delovne organizacije odvajale prispevek okrajnemu zavodu), račune pa je poravnal za celo leto. Leto 1964 smo na Jesenicah zaključili že z viškom in stem ustvarili rezervni sklad, ki je ostal še po zaključnem računu za 1965.

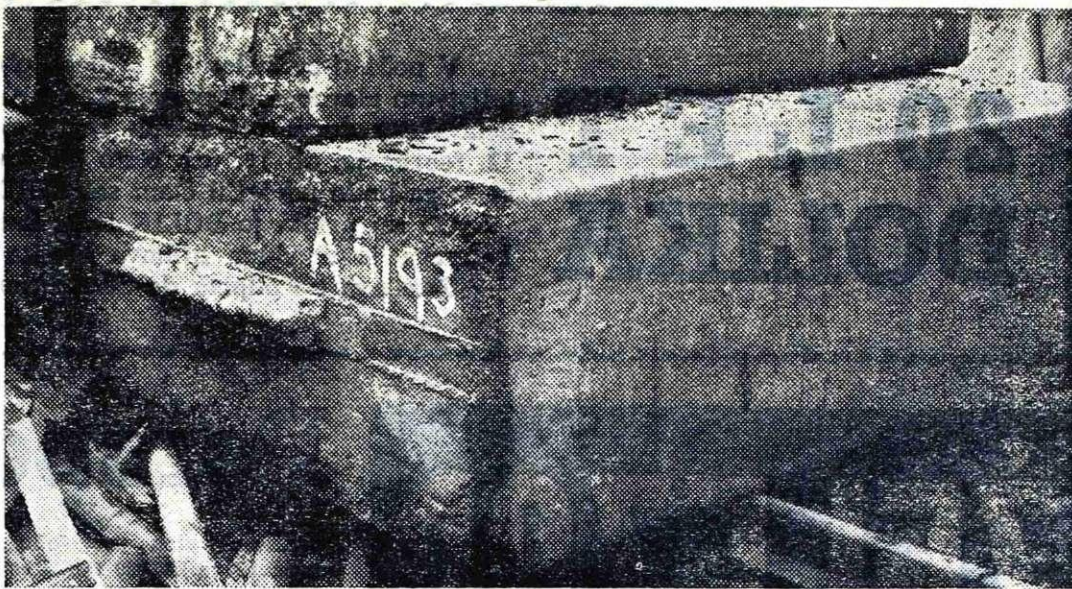
Poleg ugodnega materialnega stanja pa so tudi ostale akcije, ki si jih je zastavila skupnost zavarovancev, uspele. Zelo smo razširili mrežo zdravstvene službe, na novo so bile uvedene nekatere specialistične ambulante, zdravstveni dom na Jesenicah se je preselil z vsemi službami v nove prostore (sicer še ni dokončno dograjen in bo potrebno še nekaj sredstev), nov zdravstveni dom na Bledu je v gradnji in lepo napreduje, izdelan pa je tudi program zdravstvenega varstva komunalnega zavoda. Poleg teh služb imamo na področju komunalnega zavoda ali bolje na Jesenicah tudi bolnišnico z vsemi štirimi oddelki, ki jih postavlja nov republiški zakon od 25. decembra 1965 kot pogoj za ustanovitev komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov in komunalnega zavoda za socialno zavarovanje.

Po določilih tega zakona bi bil na Jesenicah edino sporen pogoj 30.000 aktivnih zavarovancev in upokoјencev, ki je trenutno malenkostno nižji, sicer pa je giblјiv in odvisen od razvoja gospodarstva v obeh komunah (Jesenice — Radovljica). Le zaradi tega pa se je že izoblikoval predlog za združitev obeh komunalnih zavodov v en zavod s sedežem v Kranju. Ta predlog je zelo avtoritativno postavljen, čeprav sta se že obe skupščini skupnosti zavarovancev na Jesenicah in v Kranju, ki pa sta po ustavi prvi, ki o tem odločata, izjasnili proti združitvi. Odklonilno stališče člani skupščin zagovarjajo s tem, ker ni izdelanih še nobenih ekonomskih izračunov — pokazateljev, ki bi govorili v prid združitvi, to pa je osnova, če trdijo zagovorniki, da naj bi bila ta združitev v zvezi z izvajanjem gospodarske reforme.

Jasno tudi ni, zakaj taka naglica, ko pa 8. člen citiranega republiškega zakona določa, da se zavod lahko ustanovi s 1. januarjem naslednjega leta, če je bil sprejet sklep o ustanovitvi vsaj v novembru.

Ob vsem tem nastaja vprašanje, kako morejo biti pozitivne tako pogoste reforme. Če smo leta 1962/63 z reorganizacijo zaradi reforme približali službo socialnega zavarovanja zavarovancem, zakaj jo sedaj spet zaradi reforme oddaljujemo od zavarovancev. Nerazumljivo je zlasti dejstvo, da so zagovorniki obeh reorganizacij isti.

— ko

A 5193 — 8-tonska brama za novo valjarno Bela

Zopet razprava o akcijskem programu

Na 19. seji DS DE valjarne 2400, ki je bila 2. februarja, so najprej pregledovali sklepe sej organov delavskega samoupravljanja, nato pa razpravljali o programu in planu realizacije za leto 1966.

O akcijskem programu so razpravljali že na prejšnji seji, obratovodja valjarne 2400 pa je poudaril, da morajo tudi letos ostati v veljavi naloge akcijskega programa iz leta 1965, če hočejo doseči boljše poslovanje. Gre za naslednje štiri naloge: znižanje odsotnosti za 1 % in prav tako tudi povečanje izplena, dvig produktivnosti do konca leta do 15 % in znižanje materialnih stroškov. Ko je obratovodja govoril o finančnem in proizvodnem planu podjetja, je dejal, da jele-ta sestavljen tako, da bodo delovne enote lahko izboljšale svoje poslovanje in poskrbele, da bodo proiz. načrt izpolnjevali ob čim nižjih proizvodnih stroških. V svoji razpravi je

še dodal, da bodo v valjarni 2400 lahko uvedli 42-urni delavnik, potem ko bodo začeli valjati slabe namešt. sedanjih bram. O uvajanju 42-urnega delavnika bodo še govorili, preden se bodo odločili za eno od predlaganih možnosti.

Tov. Bajt je na seji povedal, da je plan AZ za valjarno 2400 potrjen v višini 305 tisoč novih dinarjev. Podrobno je obrazložil, v kakšne namene bodo ta sredstva uporabili in še dodal, da bo treba preskrbeti sredstva za razsvetljavo in prekritje strehe v valjarnah. Če bodo izboljšali izplen za 1 %, bodo ta sredstva zagotovljena. Člani DS so se s predlogom strinjali, vendar menijo, da bi

morali s tem delom prekiniti, če ne bi imeli na razpolago dovolj sredstev.

V nadaljevanju seje so podrobneje razpravljali še o nagrajevanju. Obratovodja je razložil novo delitev osebnih dohodkov in povedal, da je cenik za delovno enoto valjarne 2400 popravljen. Sprejet je bil sklep, da kadrovska komisija skupaj z obratovodstvom poišče merila za tista delovna mesta, ki jih ne morejo direktno vključiti v normo adjustaže, proge ali OTOP, medtem, ko je treba vsa ostala delovna mesta v valjarni 2400, ki se lahko opredelijo, vključiti v normo, prav tako mora kadrovska komisija najti ustrezno merilo za uslužbenca. Na koncu so razpravljali še o poročilu predsednika disciplinsko-poravnalne komisije.

— or

Gostinska pravljica - 2

Materi komuni in očetu gospodarstvu sta se njega dni rodili dve hčeri. Ena zaljša od druge. Rasli sta, se bohotili in »štimali« in kakor se večkrat nameri, je bilo tudi to pot tako, da se je mlajša začela prej ogledovati za ženini kot starejša in stasitejša sestra. In bolj ko je metala oči naokoli, bolj je postajala zahtevna, kar se ženinov tiče.

Očeta in matere ni poslušala in kar naprej je zavijala nekam po svoje. Kmalu je bila tako pametna, da je proglasila očeta in mater za abotna in je sploh začela pretiravati s svojo polnoletnostjo.

Izbrala si je na moč mladega ženina in mu zaupala vso od matere in očeta dobljeno doto. Ni bila majhna ta dota in ženin, ki ga je gostinska hčerka proglasila za svojega direktorja, je imel dovolj hiš, »šankov«, tujskih sob in kleti, da je lahko pokazal, kaj vse zna. In znal je veliko. Res veliko. Tako veliko, da je ob njegovi pameti, ki so jo neprestano spremljale pogumne in drzne domislice, postajala ženička vse bolj majhna in neboljena. Počasi jo je zrinil v domači kot in jo pustil samo s kopico otrok, ki so se med tem nabrali.

Edino zadovoljstvo, ki ji je ostalo, se je obešalo na posle, ki so še kar plenjali. Ljudstvo je kar naprej lačno in žejno in direktorski mož ni zamudil nobene priložnosti, da bi golažu in klobasam in vinu ne navil cene do zadnjega navoja na gostinskem vijaku. Tako je denar pritekal in odtekal. Veliko ga je šlo skozi blagajno, le žena in otroci so imeli ponavadi kaj malo od njega. Tudi se direktorski mož ni nikoli spomnil na svojo taščo komuno in tasta gospodarstvo, ki sta večkrat živela v pomanjkanju. Namesto da bi jima kaj dal, jima je vse bolj drzno očital, da ga ne marata in da imata preveč v čislih starejšo sestro.

Sam bog ve, kako bi se bil direktorski mož še razbohotil, da niso modre sojenice v lanskem letu svetovale ljudem, naj v deželi zaradi svoje koristi začno neko reformo. Zanj se je najprej ogrel direktorski tast. Kakor zmeraj je koroški direktor tudi tokrat ravnal, prav nasprotno, kakor mu je svetoval pametni tast. Navil je cene in se nadejal, da je bila gospodarska reforma priložnost, ko bo lahko izpulil iz potrošniškega

Poškodbe pri delu

TALILNICE PLAVZ

Janez Rampre, delavec na zgornji postaji žičnice, je nepravilno potisnil vagonček žičnice, tako da je iztiril in sta koluti vagončka udarili poškodovanca na glavo.

JEKLARNA

Milan Krnjajić, jamski pomočnik, je razkladal kamion. Pri tem mu je spodrsnilo in si je izvinil desno nogo v gležnju.

Mite Najdevski, čistilec preboda, je čistil prebodno odprtino s kisikom. V glavo mu je odletel drobec žareče žilindre in ga opekel.

Adil Avdić, jamski pomočnik, je dodajal accutherm prašek v kokilo. Ker mu je

spodrsnilo, se je odrgnil desno stegno.

ELEKTROPEČ

Husein Dindić, jamski pomočnik, je zapenjal vroče kobile. Ko mu je spodrsnilo, se je z levo roko naslonil na vročo kokilo in se opekel.

Josip Kuretović, jamski pomočnik, je bčešal verigo na kavelj in si poškodoval kazalec leve roke.

LIVARNA

Ekremu Kovaču, čistilcu odlivkov, ki je šel ob delovnem mestu rezalca nalivkov, je padel odrezani nalivke na nogo in mu jo poškodoval.

VALJARNE

JAVORNIK I

Albin Šipelj, zakladalec, je

z drogom premikal vagon. Ko mu je drog spodrsnil, je z desno roko zadel v železo in si poškodoval palec.

Stanko Kraševac, prebirač gredic, se je pri prebiranju in zlaganju gredic urezal na zapestje desne roke.

JAVORNIK II

Sero Mahmutović, zakladalec pločevine v lužilni koš, si je med delom, ko so mu zdrsnile klešče, poškodoval koleno na desni nogi.

Tajib Osmančević, marker platin, je pri zapenjanju platin padel in si lažje poškodoval obe nogi.

VALJARNA 2400

Franjo Jendruha, avtogenski rezalec, si je poškodoval palec leve roke. Pri nameščanju prečne podlage je

žerjav z magnetno tuljavo, ki je pripeljal v bližino, priregnol obe plošči. Ker je ponesrečenec držal ploščo z golo roko, sta mu plošči stisnili palec.

Stjepan Malenković, pomočnik zakladalca na potisni peči, si je pri odpenjanju verige na ovalnih bramah lažje poškodoval desno nogo.

ZICNA VALJARNA

Jevto Ljuljić, pomočnik pri peči, si je pri vlečenju gredic iz peči z drogom poškodoval levo nogo.

Hamro Alešić, zankar, si je poškodoval desno nogo z drogom, ki je spodrsnil pri obračanju vztrajnika vodne turbine.

Mirku Šebeniku, pomočniku pri peči, je pri vlečenju ingotov iz peči spodrsnilo. Z levo nogo je stopil med valjčnice in si jo lažje poškodoval.

Franco Svetina

Železarski globus

JAPONSKA — železarska družba »Yawata Iron and Steel Co.« gradi v železarni Hikari napravo za vakuumsko vliivanje po licenci zahodnonemške železarne Dortmund-Hörder Hüttenunion. V tej napravi bodo lahko vakuumirali 60 ton raztaljenega jekla.

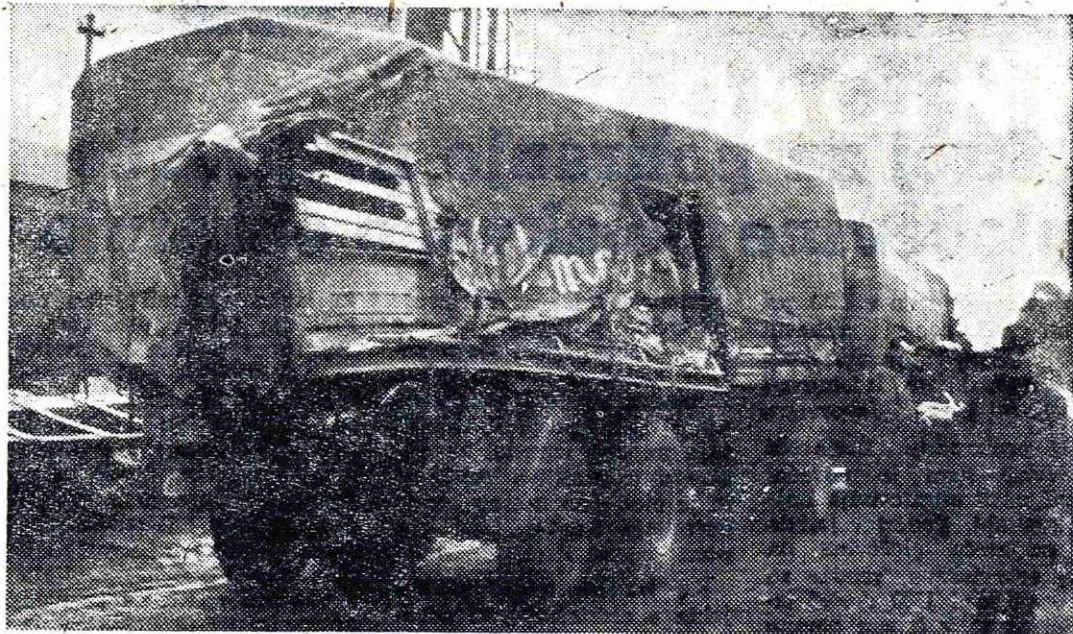
NIZOŽEMSKA — železarna v Ijmuidenu namerava povečati svoje proizvodne zmogljivosti v prihodnjih šestih letih od sedanjih 2,8 na 4 milijone ton surovega jekla letno. Zgradili bodo novo kisikovo jeklaro z dvema konvertorjema, novo bramsko valjarno in valjarno vročih trakov do širine 2 m. Poleg tega bodo povečali letno zmogljivost hladne valjarne za trakove na milijon ton letno.

Prometna nesreča nas opozarja na še večjo previdnost

V ponedeljek, 7. februarja, sta šoferja avtomobilskega podjetja iz Beograda pripeljala ferolegure v železarno. Na poti po železarni je tovornjak spremljal delavec elektropeči Martin Sović. Ker je bila ozkotirna železniška proga zaprta, sta voznika kamion ustavila na normalnem tiru in ga po opozorilu Martina Sovića premaknila s tira, vendar premalo. Tovornjak bi moral biti odmaknjen od tira dva metra. Prav v tem času je pripeljal strojevodja dieselske lokomotive Lojze Sitar veliko košaro za ASEA električno peč in zadel ob zadnji del prikolice. Škodo so ocenili na okrog 30.000 starih dinarjev, tovornjak oziroma prikolico pa so popravili v naši vojni delavnici.

Kljub temu, da škoda pri tej prometni nesreči ni bila velika in da tudi poškodbe ni bilo, je le treba ponovno opozoriti na večjo previdnost pri premikanju tovornjakov s prikolicami na področju železarne. Opozorilo je toliko bolj umestno, ker je promet na ozkotirnih in normalnotirnih progah zelo velik. Misli bi se tudi na to, da vsaka delovna enota določi število spremljevalcev teh tovornjakov po izmenah in da železarski izobraževalni center skupaj s prometnim oddelkom organizira poseben tečaj ali seminar, tako da bodo spremljevalci strokovno poučeni in seznanjeni z vsemi prometnimi predpisi, ki so v veljavi na območju železarne.

— or

Prikolica tovornjaka, na kateri je bilo za okrog 30.000 starih dinarjev škode

žepa za kar najmanj golaža še poslednji dinar. To pot se mu stvar ni obnesla zgolj zato, ker so sojenice svetovale ljudem, naj skrbno pazijo na tiste tiče, ki bodo skušali že kar v začetku iz reforme narediti segedin. Ljudje so to dobro razumeli in dejali: tako stvari ne gredo in so gnali skrbno ženo in njenega moža direktorja pred starega modrijana. Ovadili so tudi starejšo sestro, vendar je ta znala ubirati poti tako, da je naredila mimo modrečevega dvorca ovinek in ker je modrec že star, je sčasoma nanjo pozabil.

Modri starec je razsodil takole. Žena se ima takoj ločiti od svojega moža — direktorja. Ker je svoj čas ravnala preveč objestno in se je omožila z ženinom, ki je z njo slabo ravnal in jo je potegnil v umazane špekulacije, naj tudi sama malo trpi — plača naj nekaj svojega denarja, ki ga je mož spravil v hišo z drznimi špekulativnimi podvigi. Če hoče in če ji je kaj od tega, moža lahko obdrži kot hišnega hlapca, ne sme mu pa več dovoliti, da bo ležal v njeni zakonski postelji.

Ker je modrega starca vse spoštovalo in je bilo njegove razsodbe treba zmeraj upoštevati, se je zgodilo, kakor je odločil. Direktorski ženin ni dal kaj prida na starčeve razsodbe. Najprej se je tolažil, da bo dočakal obsodbo starejše sestre in bo potem

lahko dopovedal neumnim ljudem, kako veliki so njeni grehi in kako nedolžni so njegovi. Ker je modri starec nanjo pozabil, se to seve ni zgodilo. Potlej je upal, da bodo ljudje kmalu pozabili na obsodbo in bo med tem prepričal svojo nekdanko poslušno ženo, da ga bo vzela nazaj. Vendar je šla tudi žena po obsodbi malo vase in vsak dan ji je bilo manj do svojega nekdanjega moža. Kmalu se je poskusila znova omožiti, vendar ji to doslej še ni uspelo. Ljudje mislijo, da se to pot ne bo omožila tako brez pameti, kakor se je prvič. In nemara jo je res srečala pamet in bo naredila, kakor mislijo ljudje.

Ko je nekdani mož dognal, da žene ne bo mogel znova omožiti, je poklical na pomoč svojo drzno pamet. Ta mu je bila hitro na voljo. Postregla mu je z velemodrimi prebliski. Ogle dal se je po tistem »šanku«, izza katerega steče največ opojnosti in v katerem se na najlažji način zbirajo dinarji. Na vratih velike tovarne, pri konjičku stoji tak šank. Njegova nekdanka žena ga je do nedavna imela v najemu. In nekdani direktor je pregovoril hišno lastnico, ki je dajala njemu in ženi nekoč ta šank v najem, da je pogodbo odpovedala. Za takšne stvari je nenačrtnjiv in ni ga med nami, ki bi jih znal bolje izpeljati kot on. Ponudil ji je malo več, potem še malo več in nazadnje mnogo več

najemnine in lastnica je bila kajpak hitro voljna. Ker bivša žena dobro ve, koliko dinarjev priteče v njene hrame skozi taisti »šank«, je tudi ona ponujala več, nazadnje je zrasla najemnina od nekdanih petindvajset tisočakov za vsak mesec na sto. Pa vendarle je bil nekdani direktor hujši in samo on ve, kaj in koliko je ponudil. Še pred letom je bil mož in direktor poln gostolevske zavesti, ki ji v sedanjem času po domače pravijo demagogija, s katero je vselej in pred vsemi zagovarjal koristi svojega podjetja, se pravi svojega zakona. Ko je zdaj skočil svojemu nekdanjemu zakonu v hrbet in hoče odjesti nekdani ženi hranarino, seve na to čisto nič ne misli in ljudje potihoma govore, da nikoli ni mislil.

K prazniku dela, prvemu maju, dnevu delavske enotnosti, bo v nekdanjem ženinom lokalu pri Konjičku odprl svojo gostilno. Mogoče bo nadel tudi kakšno firmo, ki bo oznanjala, da gostilna na videz ni čisto njegova. Kdo ve, pameten je dovolj. In to je že slovesno oznanil in vse bo naredil, da se bodo stvari izpeljale tako, kakor si jih je zamislil.

Mož ima pameti pod svojo streho zanesljivo veliko več, kakor si navadni ljudje njegove doline lahko mislijo. Res je ta pamet, kakor se v slabi slovenščini reče, hudo špekulativna, pa kaj zato. Pamet je pamet.

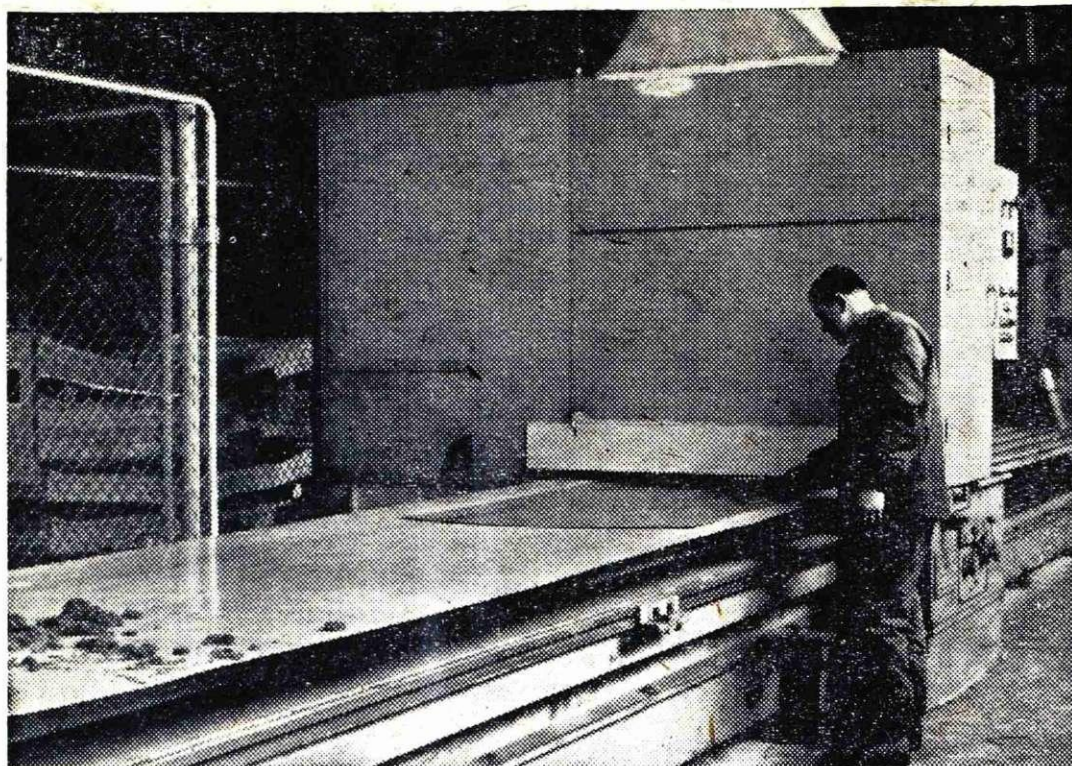
Vsaka prava pamet zna tudi računati. In računati so pri pravi pameti hitro jasni.

Petindvajset milijonov predreformiranih dinarjev prometa, tako kaže njegova pamet. Morda se jih nabere celo trideset.

Dvajset procentov, seve, če bi nas kdo opomnil na poštenost, tudi več, pade od prometa v domačo blagajno. To je vendar samo pet do šest milijonov dinarjev vsako leto. Zraven pa še vse tisto, kar si lahko, če si pameten in če nisi v kakšnem zakonu, kjer ti tašča in tast gledata na prste, organiziraš takole mimogrede. Saj ni nujno, da se plača na vse vino in žganje čisto vse davščine, ki jih tašča zahteva in še marsikaj podobnega. Tako ti narasne dohodek lahko na osem, lahko tudi na deset milijonov dinarjev vsako leto. In takšen dohodek je vendar za pametne ljudi, ne za kakšne bedake. Tako si misli bodoči lastnik gostišča pri Konjičku, za katerega se še ne ve, ali bo bel ali črn (konjiček namreč).

No ja, dajmo času čas. Tašča, tast in bivša direktorjeva žena še žive. Bomo videli, kaj bodo naredili in bomo videli, kako jim bo zagodel diplomirani špekulant, vice direktor in veliki mislec.

Nemara bodo tudi to pot dale sojenice kak moder nasvet.

Novi stroj za poliranje nerjaveče pločevine smo dobili iz ZDA

Stroj za poliranje nerjaveče pločevine poizkusno obratuje

V letu 1964 smo v ZDA pri firmi »Hillacme« nabavili stroj za poliranje nerjaveče pločevine, ki jo izdelujemo v valjarni 1300 na Javorniku.

O proizvodnji nerjaveče pločevine nam je povedal nekaj misli obratovodja Lojze Strumbl. Podčrtal je, da je nerjaveča pločevina na trgu zelo iskana, vendar so jo v valjarni 1300 doslej izdelali samo v črnem stanju. Zaenkrat imajo okrog 500 ton naročil in vsem naročnikom niti ne morejo ustreči, ker

postopek izdelave nerjaveče pločevine še ni povsem osvojen. Problemi nastajajo zaradi napak v samem jeklu. Z novim strojem za poliranje, ki sedaj poizkusno obratuje na eno izmeno, že dosegajo zadovoljive rezultate in je pločevina takšna kot je potrebuje oziroma želi kupec.

Ko bo postopek izdelave jekla v električni peči osvojen in bo namenjen za izdelavo nerjaveče pločevine, bodo na novem polirnem stro-

ju lahko spolirali letno do 1000 ton takšne pločevine.

Se pred poliranjem morajo pločevino ravnati na posebnem natezalnem stroju, da je ravna in jo potem lahko polirajo. Morebitne manjše napake, ki še ostanejo pri poliranju v pločevini, pa nato odstranijo ročno s posebnim strojčkom. Spolirano pločevino zavijejo v poseben papir, da se med prevozom ne bi poškodovala in jo bo naročnik lahko uporabil za nadaljnjo predelavo. — or

Perspektiva plavžev v letu 1966

(nadalj. s 1. strani)
le 12.000 ton drobiža za odvoz na hlado, kljub temu pa še opazno zvišanje izpleta iz celokupnega vsipa, kar naj bi povzročilo znižanje specifične porabe koksa na 900 kg na tono surovega železa.

Naloga kolektiva plavža v letošnjem letu ne bo lahka in bomo morali zastaviti vse sile, da izpolnimo zadane obveze. Poleg običajnih težav, ki jih v operativi vedno srečamo, se tem težavam letos pridružujejo tudi težave v zvezi z rekonstrukcijo. Dela na modernizaciji razkladanja rude in koksa z zračalcem so že stekla. Prav tako smo začeli gradbeni dela na prešipni postaji, drobilnici rude in izkopu v skladišču koksa, kar zahteva precejšnje zmanjšanje dosedanjega manipulativnega prostora operative.

Namesto dveh tirov na rudnem dvoru bodo imeli na razpolago za razkladanje samo en tir. Na tem tiru bomo morali razložiti dnevno dve garnituri, to je okrog 66. tona rude in zadovoljiti potrebe pražilnih peči, mletje koksa za aglomeracijo poleg

vseh ostalih del, ki jih mora opravljati portalni žerjav.

Naloga res ne bo lahka, vendar smatram, da bomo z voljo in dobrim sodelovanjem s prometno službo zadani nalogi kos. Smatram za potrebno, da izgradnjo nove aglomeracije pospešimo kolikor mogoče, ker le nova aglomeracija nam nudi jamstvo za nadaljne uspešno delo plavžev.

Drugi del naloge se bo odvijal neposredno pri plavžih. Kot sem že omenil, je predviden generalni remont na peči št. 1, istočasno pa naj bi izvedli povezavo med pečjo in novimi plinskimi čistilci, ter tako zmanjšali izgube plavžnega plina na minimum. Nadalje bomo tako kot na plavžu 1 vgradili avtomatiko za vpihavanje mazuta tudi na plavž 2, kar bo izboljšalo pogoje dela na tej peči in omogočilo povečanje dodatka mazuta in s tem ekonomičnosti plavžev. Prav tako predvidevamo zamenjavo stare armature na vseh kavperjih z avtomatično regulacijo temperature kupole in zamenjavo satovja enega kavperja z

gredelno opeko najmodernejšega sistema ob istočasnem zvišanju kavperja za 6 m. Z navedeno rekonstrukcijo bomo zvišali temperaturo zraka in dosegli še nižjo specifično porabo koksa.

V januarju letos smo začeli stalno dodajati v zrak za plavže tudi kisik. S tem načinom dela se poveča intenziteta dela peči in možnost zamenjave koksa z mazutom v večji količini, kar ima velik vpliv na ekonomičnost proizvodnje. Sistematično zasledovanje podatkov nam bo pokazalo uspešnost našega dela in kakšni bodo ekonomski pokazatelji proizvodnje grodzvišan proizvodni plan možlj. Proizvodnja v januarju februarju nam kaže, da je no izpolniti in ga celo presepati, če se vsak član kolektiva na svojem delovnem mestu prizadeva izpolniti naloge in če je kvaliteta surovin na plansko predvideni višini.

Naloge, ki nas čakajo v letu 1966, so v celoti zajete tudi v našem akcijskem programu. Za izpolnitev si mora prizadevati sleherni član kolektiva, če hočemo, da pro-

Kje rekreacijski center?

V 4. številki »Železarja« je bil objavljen tudi sestavek, ki govori o anketi in pa namenu izgradnje rekreacijskega centra železarne v bližini Jesenic. Zamisel in želja gradbenega odbora je vsekakor vredna ne samo pozornosti, temveč tudi vsega priznanja in dobre premisleka. V objavljenem sestavku je še posebno zanimiva razpredelnica s tehničnimi podatki in možnostmi udeleževanja v štirih predlaganih krajih: Črni vrh, Mežaklja, Pristava in Završnica. Čeprav nisem član delovnega kolektiva železarne, pa bi vseeno rad izrazil nekaj svojih misli in predlogov. To predvsem zato, ker smatram, da izgradnja rekreacijskega centra ni samo stvar kolektiva železarne, temveč širšega področja mesta Jesenic, če ne govorimo o občinskem pomenu.

Rekreacijski center naj bi ne uporabljali samo zaposleni v železarni, temveč tudi iz drugih dejavnosti kot gradbeništva, trgovine, obrti, skratka prav vsi zaposleni v občini, vsi občani. In zato mislim, da bi morale pri uresničitvi zamisli sodelovati prav vse delovne organizacije v občini, ki so tudi po statutih dolžne skrbeti za dobro počutje svojih članov.

Ze omenjeni sestavek z vsemi razpredelnicami pa mi je istočasno tudi pokvaril prvo navdušenje. Pregled možnosti udeleževanja v posameznih predlaganih krajih glede na športne oziroma rekreacijske panoge se mi zdi, da je narejen pomanjkljivo in nestrokovno. Ne morem se iznebiti občutka, da so pri izdelavi in določanju

možnosti bile po sredi osebnih težnje in želje. Morda bi v dokaz naredil samo nekaj primerjav med dvema možnostima, ki po mojem mnenju v prvi vrsti prideta v poštev, to je med Črnim vrhom in Pristavo. Težko si zamišljam, da bi se na Pristavi lahko razvilo rekreacijsko plavanje, ali pa celo veslanje kot je nakazana možnost. Na Pristavi verjetno tudi ni v načrtu gradnja umetnega drsališča za rekreacijsko drsanje in keglanje na ledu. To bo verjetno možno le na naravnem ledu. Ali ne bi morda naravni led lahko pripravili tudi v Črnem vrhu? Ne morem si tudi dopovedati, da v Črnem vrhu ni mogoče narediti igrišča za odbojko, košarko ali roket in tenis. Na Pristavi tudi verjetno ne bomo gradili stadiona z atletskimi napravami. Za marsikatero atletsko panogo pa bi lahko uredili potrebne naprave tudi v Črnem vrhu (met krogle, skok v daljino in višino itd.), česar v pregledu ni. Take pripombe in pismenke bi lahko še naštevati. Vsekakor bodo rezultati ankete, ki so jo izpolnili zaposleni v železarni, zanimivi, čeprav si jih lahko že vnaprej mislimo. Vsi, ki stanujejo na Javorniku in Koroški Beli, večini za Pristavo, želje Jeseničanov pa bodo ali Črni vrh ali pa Mežaklja. Morda ne bi bilo napačno misliti, da bi z združenjem sredstev v okviru občine začeli urejati v rekreacijski center tako Črni vrh kot Pristavo, pa morda celo Završnico, čeprav bi zato gradnja trajala dalj časa. Pri tem naj bi gradbeni odbor bodočega rekreacijskega centra upošteval tudi to, da imajo vsi kraji svoje stalne obkrovalce, ki so se pač navadili hoditi tja. Verjetno jih ne bo mogoče, ali pa zelo težko, preusmeriti drugam. Mislim pa, da bi bilo prav, če bi ob tej zamisli začeli javno razpravo.

Teo Lipicer

Globočnik

Pomembno posvetovanje o...

(nadalj. s 1. strani)

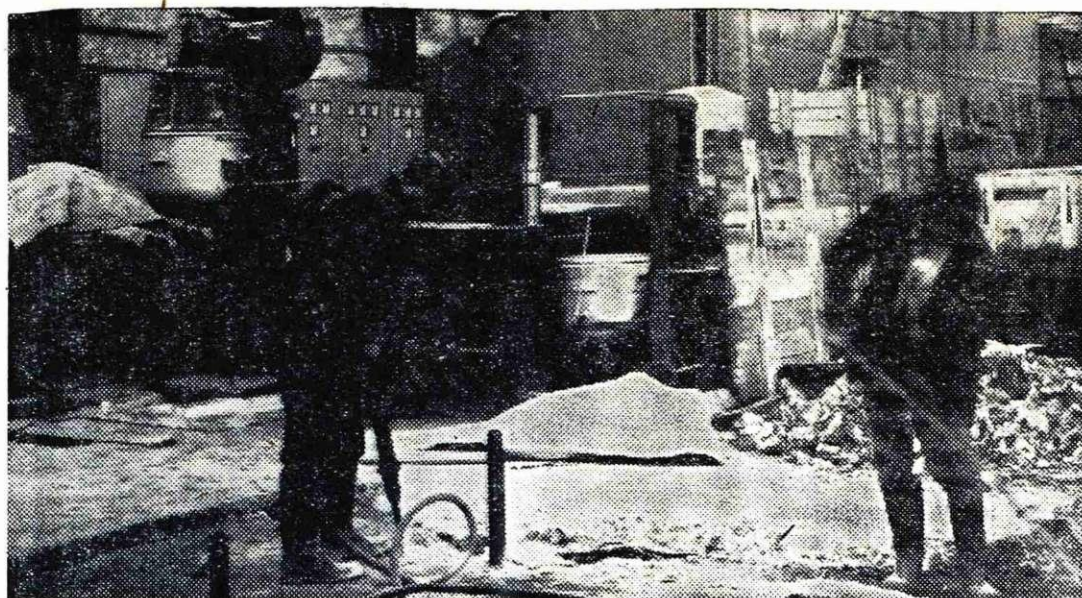
se sredstva, vložena v izboljšanje notranjega transporta, pri tem časovno skrajšamo operacije, obrestujejo v razmeroma v zelo kratkem času. V industrijsko razvitih deželah kaže povpr., da se sodobna transportna osnovna sredstva in naprave amortizirajo v sedmih mesecih.

Iz predavanj je bilo razvidno, da je notranji transport v slovenski industriji na izredno nizki stopnji. Predvsem ni strokovnjakov za to področje in v posameznih tovarnah oddelkov, ki bi skrbeli za uvajanje racionalnega notranjega transporta. Pokazala se je tudi potreba po takojšnji uvedbi ustreznega izo-

braževanja na visokih in srednjih tehniških šolah.

Sprejetih je bilo več sklepov, ki pomenijo novo nalogo Gospodarske zbornice SRS in jugoslovanskega Centra za transport v industriji. Sklepe bodo posredovali tudi posameznim gospodarskim organizacijam. Na tem posvetovanju, ki je ugotovilo resen problem notranjega transporta v slovenski industriji, se je pokazala potreba, da se ustanovi samostojna komisija za notranji transport. V komisijo so povabljeni strokovni delavci za omenjeno področje, ki bodo delali v okviru Gospodarske zbornice SRS za posamezne industrijske panoge.

Niko Bernard

Nove naprave za elektrodni oddelek montirajo v hali cevarne

Na temo: regresi

Ker je v železarni precej zanimanja in razpravljanja v zvezi s člankom, objavljenim v zadnji številki »Železarja« o regresih za letni oddih, ali bolj točno, nadomestilu za ukinjenje K-15 izkaznice, smo se odločili za kratke intervjuje z nekaterimi našimi sodelavci. Vse smo vprašali samo, katero od treh navedenih variant smatrajo za najboljšo in najbolj pravično.

Milena Ivanovič, varnostna služba:

Smatram, da bi bila najboljša prva varianta, torej način, po katerem smo delili regres že v letu 1965 s tem, da bi vsak upravičenec dobil še po 9.000 dinarjev, seveda tudi za nepreskrbljene svojce, starejše od štirih let kot nadomestilo za ukinjen popust pri vožnji za letni oddih. Ta predlog vsebuje oziroma upošteva ne samo socialne razmere delavca, ampak tudi leta zaposlitve v železarni, kar ni zgrešeno, saj kdor je že leta vlagal s svojim delom v neko podjetje, naj ima zato tudi večje pravice.

Vida Kavalar, oblikovalec specialnega formata v šamotarni:

Drugi predlog je najbolj primeren, ker upošteva tako socialne razmere kot vloženo delo posameznika, seveda pa je to hitra odločitev in bom predloge še podrobno proučila.

Enakega mnenja je tudi Jože Kopavnik, normirec za šamotarno.

Franc Legat, topilec na elektropeči:

Ogrevam se za drugi predlog. Najbolj pravično pa bi bilo, da bi vse regrese ukinili.

Peter Nišević, pečni delavec na apnenici:

Tudi meni je drugi predlog najbolj všeč, če bi bil pa samski, bi se odločil za tretjega, ker bi pač tako dobil večji regres. Sem pa proti rekreacijskemu centru, vsak naj gre na dopust, kamor sam želi in se udejstvuje na način, ki si ga je sam zbral.

Ciril Grabnar, tehtalec v hladni valjarni:

Všeč mi je druga varianta, ki je najbolj pravična, saj upošteva vloženo delo in socialne razmere.

Štefan Ščerbič, delovodja panovčarskih zidarjev:

Druga varianta je najboljša, saj upošteva socialne razmere in vloženo delo, ker moramo pri odločitvi upoštevati ves kolektiv. Po mojem mnenju bi morali pri tem upoštevati, da naj bo v proizvodnji vsak nagrajen po vložnem delu, za dopust pa naj dobi enak regres s tem, da pri tem upoštevamo njegove nepreskrbljene svojce.

Inž. Boris Bergant, martinarna:

Kdo je bolj potreben dopusta? Tisti z nižjimi dohodki, ki bo tako po drugem kot tretjem predlogu, posebno po tretjem, najbolj prizadet, ali tisti z visokimi dohodki? Najbolj pošteno je, če vsoto enako razdelimo na vse upravičence in pri tem upoštevamo njihove socialne razmere.

Franc Čuden, Javornik I:

Najbolj mi je všeč prvi predlog. Zdi se mi najbolj pravičen zato, ker upošteva socialne razmere in delovni staž posameznika v železarni.

Boris Jeklič in Franc Žnidar, valjavca na Siemagu v HVŽ:

Odločno sva za drugi predlog, ker upošteva tako vloženo delo kot socialne razmere posameznika.

Tako torej menijo naši sodelavci. Morda je potrebno, da še enkrat omenimo drugi predlog, za katerega se najbolj ogrevajo. Po drugem predlogu, ki upošteva socialne razmere in načelo delitve po vložnem delu, naj bi dobil vsak član kolektiva regres v višini 30 % lastnega mesečnega osebnega dohodka, izračunanega na osnovi trimesečnega povprečja. Povprečno bi delavci dobili 24.000 dinarjev, nepreskrbljeni svojci do 4 let starosti 3.000 dinarjev, starejši od 4 let 6.000 dinarjev in nepreskrbljeni zakonski tovariši 8.000 dinarjev. Seveda ne

smatramo s tem, da je drugi predlog res najboljši, ker je potrebno, da o tem razpravljajo ves kolektiv.

-jn

V hali cevarne montirajo nove naprave za elektrodni oddelek

O modernizaciji in perspektivi elektrodnega oddelka smo obširneje že pisali, pred kratkim pa smo objavili tudi sliko, ki kaže izgradnjo temeljev za nove naprave, namenjene elektrodnemu oddelku v hali cevarne.

O modernizaciji ter razvoju elektrodnega oddelka v bližnji prihodnosti nam je obratovodja inž. Franc Mlakar povedal naslednje:

»Že v letu 1963 smo naročili, lani pa dobili nove naprave, ki jih že montirajo v hali cevarne. Naročilo teh naprav je skladno s programom rekonstrukcije naše železarne. Z montažo naprav bi lahko začeli že prej, vendar smo morali počakati, da je bilo dokončno rešeno vprašanje glede preusmeritve proizvodnje v cevarni. Zato smo z izgradnjo temeljev začeli šele lani v novembru, z montažo pa takoj po novem letu.

Pri montaži so zaposleni inozemski monterji in naši

delavci. Predvidevamo, da v kolikor bo montaža ugodno potekala in če bo rešeno tudi vprašanje oskrbe z energijo, bomo 1. marca lahko začeli že s poskusnim obratovanjem v hali cevarne. Še nekaj besed o napravah, ki jih montirajo v cevarni.

Avtomatsko sušilno peč smo dobili pri firmi »Nisterhammer« v Zahodni Nemčiji, vse ostale naprave pa pri firmi »OERLIKON« v Švici (stiskalnica, mešalec za maso in dodatna polavtomatska naprava za pakiranje).

Postopek pri proizvodnji oplasnjenih elektrod bo avtomatiziran in v primerjavi s sedanjim zelo izpopolnjen. Potrebovali bodo manj delavcev, v veliki meri pa bodo tudi zmanjšali težko fizično delo. Ko bodo naprave redno obratovali, bo proizvodnja oplasnjenih elektrod povečana od sedanjih 6.500 ton na 8.500 ton letno, ko pa bo zmogljivost naprave polno izkoriščena, pa celo na 10.500 ton. Seveda bodo morali imeti na razpolago tudi dodatne rezalne stroje. Če bo le mogoče, bodo še letos premestili v halo cevarne vse ostale naprave, sedanje prostore, s katerimi razpolaga elektrodni oddelek, pa bodo uporabili za pripravo in vskladiščenje surovin.

-or

Nove naprave bodo omogočile večjo proizvodnjo oplasnjenih elektrod

V osmih dneh so prodali za 110.000 novih dinarjev blaga

V zadnji številki »Železinja« smo poročali, da so v ponedeljek, 31. januarja, nasproti hotela »Pošta« odprli novo moderno trgovino P-MARKET. Zanimanje za novo trgovino je bilo v preteklem tednu zelo veliko. Poslovodja Jože Malej nam je povedal, da so v osmih dneh iztržili za 110.000 N dinarjev blagovnega prometa, kar je za jeseniške razmere že veliko. Ugotovili so, da je vsak dan nakupovalo živila in druge predmete več kot 2000 potrošnikov.

Za potrošnike je P-MAR-

KET zanimiv predvsem zaradi bogate izbire živil in drugih artiklov. Potrošniki, ki nakupujejo v P-MARKETU, se vedno bolj zanimajo za predmete, ki so izdelani iz plastične mase. Kaže, da je tudi organizacija dela v trgovini zelo dobra in potrošnikom pri nakupu živil, zlasti mesa in mesnih izdelkov, ni treba čakati po več ur kot drugje.

P-MARKET nasproti hotela »Pošta« verjetno ne bo edini na Jesenicah. Takšno trgovino bi potrošniki pozdravili tudi drugje, zlasti

še na Koroški Beli, kjer je delavskih družin vedno več, potrošniki pa so primorani, da meso in druge izdelke kupujejo na Javorniku in celo na Jesenicah.

Ob koncu naj poudarimo, da bo treba poskrbeti za ureditev okolice MARKETA, ter Prešernove ceste, ob kateri je zgrajen. To nalogo bo morala občinska skupščina zaupati komunalnemu podjetju in ostalim podjetjem, ki lahko prispevajo svoj delež k lepšemu izgledu našega mesta. — or

Del P-MARKETA z mesnico v ozadju

PA BREZ ZAMEKE

Precej je bilo že napisanega o zanemarjenih kottičkih v središču Jesenic. Toda kljub temu najdemo smetišča oziroma kottičke, ki zaslužijo vso grajo.

Takšen prostor, ki nam ne more biti v čast in ponos, je tudi pred hotelom »Pošta« in novozgrajenim P MARKETOM. Zanima nas, kdaj in kdo bo odstranil nesnago pred novo trgovino. Tudi tokrat je obveljalo pravilo, da nekaj zgradimo, okolica pa ni važna, čeprav je zanemarjena. Smo se že kdaj vprašali, kaj menijo o tem smetišču gostje v hotelu »Pošta«? Upamo, da bodo merodajni smetišče pred hotelom »Pošta« odstranili vsaj do začetka prvenstva v hokeju na ledu, ko bodo imeli v hotelu dovolj gostov, saj vendar ne smemo dovoliti, da bi obiskovalci Jesenic dobili zaradi takšnih, sicer majhnih, a nepotrebnih smetišč slabo mnenje o železarskem mestu.

»Slovenščina

V dnevnem časopisju, po radiu in televiziji lahko večkrat zasledimo razne razprave o uporabljanju slovenske besede. Če bi vse članke, ki govorijo o pravopisnih in stilističnih napakah v časopisih in dopisih raznih ustanov, uradov, naložili na kup, bi bil le-ta kar zajeten. Vendar je uspeh teh očitkov le malenkost.

Vseprisod pačimo in izkrivljamo svoj jezik, povsod je vse polno tujk. Sploh so tuje besede poglavje zase. Nekateri ljudje mislijo, da slovenska beseda ni enakovredna tuji in zato v vsak stavek vrinijo izposojenko. Poleg tega ne upoštevamo osnovnih slovničnih pravil in

na vse mogoče in nemogoče načine tvorimo stavke. Za primer si oglejmo nekaj sklepov 20. redne seje delavskega sveta železarn, kjer med drugim tudi piše:

— »dograditev objektov rekonstrukcije, ki nam morajo v tem letu realizirati višji dohodek, forsirati z največjo odgovornostjo in prizadevnostjo služb, posameznikov ter samoupravnih organov tako da bodo stavljeni v uspešen pogon v predvidenih terminih.

— komercialni in tehnični sektor se bosta morala letos angažirati predvsem na analizi tržišča, iskanju novih možno-

sti p...
vodo...
terve...
mema...
ramo...
lizaci...

Venar...
ti, dadr...
jejo...
lo prist...
žnice...
navo...
ne d...
jo r...
ge sli...

V kr...
komah...
alneg...
cev d...
dovlja...
»viš...
dela...
stopa...

Peter: Zdi se mi, da so morali meti pri teh ognjiščih težave z doseganjem temperatur, potrebnih za odvijanje procesa. Z ozirom na to, kar si mi že povedal o proizvodnji jekla, si težko predstavljam, da bi v takšnem ognjišču dosegli tako visoko temperaturo, da bi jeklo tudi raztalili.

Oče: S tem tvojim vprašanjem pa sva že sredi tehničnega problema proizvodnje jekla pred 2000 leti in več. Jasno je, da v takšnem preprostem ognjišču na naravni vlek in z vrzlim zrakom ter ogljem kot goštvom prvi jeklarji niso dosegli tako visokih temperatur, da bi vložek raztalili. V ognjišče so naložili dogovarjajočo količino železne rude in oglja ter zakurili. Pri zvišanju temperature je prišlo do kemičnih reakcij med ogljikom iz oglja ter železne rude, katerih posledica je bila, da se je pričelo iz rude počasi izločevati železo. Precej nižja temperatura kot smo jo navajeni danes pri procesih proizvodnje groblja iz železne rude pa je imela dve važni posledici. Prva je bila ta, da ni prišlo do takšnih kemičnih reakcij, ki bi omogočile naogljčenje železa preko 1,7 % ogljika in s tem nastanek groblja. Ko sva govorila o groblju, se najbrž še spominjaš, da

grodelj vsebuje več kot 1,7 % ogljika. Če je ogljika manj, imamo opravka z jeklom.

Peter: Zdaj mi je jasno. Torej prenizka temperatura v teh ognjiščih je bila vzrok, da so naši predniki proizvajali iz železne rude jeklo in ne grodelj. Zakaj tega ne delamo tudi danes?

Oče: Danes praktično ne poznamo postopka, ki bi omogočal ekonomsko proizvodnjo jekla direktno iz železne rude. Ideja je zelo miokavna in zato so se mnogi železarski strokovnjaki ukvarjali s tem in tudi poskušali v praksi uveljaviti svoje zamisli, vendar niso uspeli. Danes je še vedno najcenejši način proizvodnje jekla ta, da iz železne rude najprej dobimo grodelj, ki ga potem predelamo v različnih jeklarskih napravah.

Peter: Zelo zanimivo. Kaj pa je bila druga posledica nizke temperature?

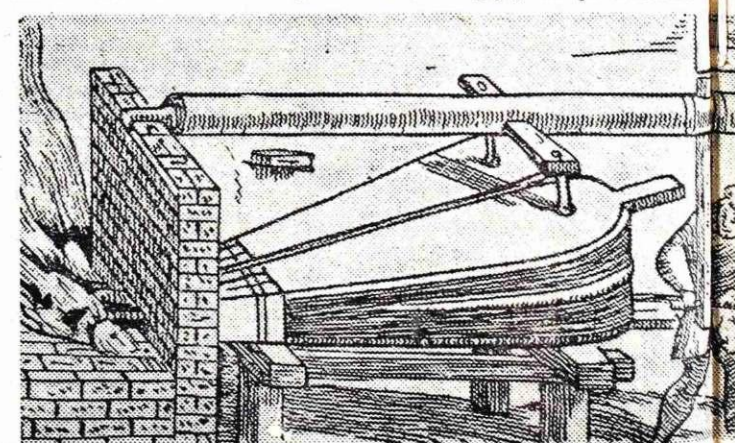
Oče: Drugo posledico bi lahko najbrž sam uganil, če bi malo pomislil. Zaradi prenizke temperature jeklo, ki je pri tem procesu nastalo, ni bilo mogoče raztaliti. Zato so ga proizvajali kot pravimo v testastem stanju in primešano je bilo tudi nekaj žlindre, ki je nastala med procesom. Zato so morali to žlindro

s kovanjem odstraniti, da so dobili kose dobrega jekla, ki so ga nato pi delovali v različne izdelke, predvsem pa v orožje, meče, sulice in podobno. Vendar moram pripomniti, da je bil ta proces za današnje pojme izredno negospodaren, saj so porabili ogromne količine železne rude ter oglja, da so dobili vsaj nekaj jekla.

Peter: Torej to je bil začetek proizvodnje jekla. Kakšen je bil potem nadaljnji razvoj?

Oče: Primitivna talilna ognjišča na naravni vlek so bila predhodnik

nizkih zidanih ognjišč, v že pihali zrak z mehovi, najprej poganjali ročno ognjišče z mehomočnim pogonom, nato pa z motorjem. To sta do polovice srednjega stoletja za 13. stoletje so na vsi podatki, da so v Evropi rabljati za dovajanje zraka v te peči mehovi. Vzponedno z ognjiščeli graditi tudi neko v katere so vsipali to govarjajoče količine železne rude in oglja, da je nastala

Ognjišče z mehomočnim ročnim pogonom

Proslava v Prešernovi rojstni hiši v Vrbi

OPD Svoboda »France Prešeren« v Zirovnici je v spomin na rojaka in največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna ter ob slovenskem kulturnem prazniku organizirala proslavo v njegovi rojstni hiši v Vrbi. V uvodni besedi je bila opisana pesnikova življenjska pot ter dela, ki so za slovensko ljudstvo izredno pomembna. Razen tega so bili na programu še recitacije in pesmi, nato pa so prikazali film »Dr.

France Prešeren«. Da so bili udeleženci zadovoljni s programom, imajo za sluge recitatorji in pevci ter samo okolje pesnikove rojstne hiše. Takšno proslavo je Svoboda organizirala že lani in kaže, da bodo tudi v prihodnje obletnico Prešernove smrti in slovenski kulturni praznik praznovali v njegovi rojstni hiši, če se bo s predlogom strinjala hišnica Jurta Pogačnik, ki ji je društvo za razumevanje in pomoč tudi hvaležno.

na uboga«

sti pismana naših proizvodov in pravočasnih intervencij za potrebno spremembo proizvodnih programov železarne, racionalizaciji...«

Vendar ne smemo misliti, da drugje bolj spoštujemo naš jezik. Samo malo pristajamo razne okrožnice, cirkularna pisma, navodila ter ostale uradne določe, ki jih pošiljajo naše občinske in druge službe!

V krožnici skupščine komunale skupnosti socialnega zavarovanja delavcev občin Jesenice in Radovljica, v kateri piše o »višji sredstev oziroma dela prispevka, ki se odstopa delovnim organiza-

cijam za izplačilo nadomestil osebnega dohodka delavcem v primeru bolezni«, piše tudi tole:

»Del prispevka iz prve točke tega sklepa se odstopa za 7 dni delovnim organizacijam, ki zaposlujejo do 30 delavcev vključno Zavodu za zaposlovanje invalidnih oseb Jesenice, in za 30 dni organizacijam, ki zaposlujejo preko 30 oseb.«

Je potrebno še kaj dodati? Verjetno ne! Prav bi bilo, da bi vsi, ki pišejo in morajo pisati, pazili bolj tudi na ubogo slovenščino. Saj kmalu še sami sebe ne bomo več razumeli!

S. H.

Franc Jernejc - Milče

IZDAJALCI NA DELU

5. nadaljevanje

»Se nekaj. Ko se bova nocoj razšla, se ne bova več videla, dokler naloga ne bo opravljena. Ne bova imela niti pismene niti kurirske zveze, ker iz izkušnje vemo, da je bilo zaradi takih zvez največ akcij odkritih in so propadle. Zato smo se odločili in te pooblastili, da popraviš tiste manj važne naloge, ki ne menjajo celotne akcije. Hočemo, da akcija uspe tako kot smo si jo zamislili. Zato sem ti tudi že na začetku prepovedal karkoli si zapisovati, vse moraš imeti v glavi.«

»Dobro sem si zapomnil vse, kar si mi povedal.«

»Da bi preprečili vsako odvečno delo, smo se odločili za mrežo, ki bo vsaj mesec dni samostojno obstajala in delovala. Dokler akcija ne bo opravljena, noben član te mreže ne bo imel zveze z nami. Prepričani, da mreža ne bo propadla, smo strogo prepovedali karkoli javljati tako pismeno kot ustmeno.«

»In kdaj predvidevate, da bo akcija zaključena?« je vpel Crni Hansu v besedo.

»Počasi, na vse bova prišla. Do sedaj si se pokazal hiadnokrvnega, to pa je znak nervoze,« mu je dejal predpostavljeno, kar je Crni občutil kot ukor.

»Torej ti je jasno? Razumeti moraš, da to ne bo udarec Gorenjski, ampak se bo ugled zmanjšal bandidom širom Slovenije. Morala med njimi pa bo znatno popustila, posebno med novinci, ki jih je zdaj največ.«

»Jasno mi je, kaj pomeni to za nas,« je dejal Crni.

»Torej nadaljujva. Tvoja naloga, pravzaprav naloga vse skupine je, da onesposobite določenega dne vse moštvo odreda.«

Hans je pozvonil in podoficir je prinesel v sobo dobro zaklenjen kovček, nič večji od malo večje aktovke. Iz predala je vzel ključ, pregledal pečate in počasi, ko je podoficir zapustil pisarno, odprl kovček in vzel iz njega stekleničko čiste tekočine. Steklenička je bila kot tisoč drugih v lekarni. Zamašek je bil ovit s položnim zelenim papirjem, ki je bil pritrjen s tanko gumico.«

»Vidiš, v tej steklenici je usoda odreda. Vsebinska nima posebnega okusa, če jo zamešaš med večjo količino hrane. Vonja nima in ti ni treba skrbeti, če bi jo kdo tudi videl. Poskrbeli smo, da etiketa v latinskem jeziku jasno pove, da so to zdravila za ledvice in jetra. Latinsko pa v odredu, razen zdravnik, nihče ne zna. Če bi zdravnik opazil steklenič-

ko, mu povej, da imaš napade in da je to tvoje zdravilo. Toliko za druge, ti pa vеди, da je v eni sami kapljici toliko strupa, da ga ni človeka, ki bi živel dalj kot eno uro. Važno je, če boš moral zboliti, da ne boš zbolel na ledvicah. Bolečine morajo biti v prsih, želodcu, nikakor pa ne okoli ledvic.

Vsebinsko te stekleničke vsuj v hrano, ki jo vzame komanda odreda. Običajno se hranijo oficirji odreda skupaj z borci, ki so pri komandi. Zgodi se pa tudi, da si oficirji posebej pripravijo obed. Najvažnejše je, da vsebinsko vsuješ v hrano, ki jo bosta jedla komandant in komisar. Se na nekaj pazi! Ker bo akcija izvedena istočasno v vseh enotah, vsebinsko te stekleničke pa škodej tudi, če je v pari, jo moraš torej stresti v hrano, ko se že ohlaja.«

»Ali se začne hrana kemično razkrajati, če je vsebinska te stekleničke dalj časa v njej?« je vprašal Crni.

»Ne, toda pare so strupene. Izberi način in trenutek, ki bo najbolj primeren, da boš zlił tekočino v hrano. Svojsvo te tekočine je, da se zelo hitro širi v hrani, tako da če ne boš imel prilike, da hrano premešaš, bo že v petih minutah vsa enaka.«

»Uvedel bom higiensko kontrolo v kuhinji. Vsak dan bom pregledoval hrano in tako kuharju ne bo sumljivo, ko bom to delal usodnega dne. Kot zdravnikov pomočnik bom imel to pravico, za kuharja pa bom že našel izgovor in ga za trenutek poslal ven iz kuhinje.«

»Vedel sem, da boš dober diverzant. Tako torej, to stekleničko za komando, pa če se hrani 100 ljudi iz enega kotla. Količina zadostuje za 200 močnih ljudi. Vemo pa, da se dnevno hrani pri komandni kuhinji okoli 80 ljudi.«

Hans je pomaknil trup na drugo stran mize in vzel iz kovčka položčen zavitek. Videlo se je, da ga je že nekdo odpiral.

»Tole imajo tudi drugi s seboj. Je popolnoma nedolžna stvar, odvisno od količine človek zaspi, pravzaprav mu omrtvijo vsi živci za krajšo ali daljšo dobo. Nekoliko zrnc zadostuje, da je človek paraliziran za nekaj ur. Tale količina zadostuje za 300 ljudi, da bi ohromeli za 24 ur. Seveda pri slabem organizmu ni izključen smrtni primer.«

»Torej jaz ne smem uživati tega?«

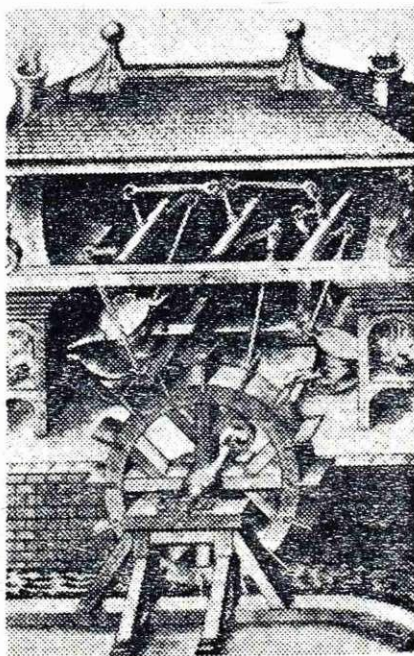
ognjišču, ki so jih imeli ročno. Takšno hom naradni pogon. To stane je trajalo ednjega jekla in šele so na izpolago po Evropi pričeli uporabljati večjih količin čisti mehovi na vodni in z ognjišči so prišli nekoliko višje peči, sipali to to časa odlične železne rude in astala v peči 200 do

300 kg težka gmoja jekla, ki so jo imenovali »volk«. Potem so do vod zraka ustavili in skozi odprtino na spodnjem delu peči potegnili »volka« iz peči in ga nadalje predelali. Takšna peč je lahko dnevno proizvedla do tri »volke« oziroma kose jekla in jo prikazuje slika (objavili smo jo že v 20. nadaljevanju), druga pa vodni pogon mehov.

Peter: Ta peč, ki jo predstavlja slika, je pa že kar nekoliko podobna plavžu.

Oče: Res so pričeli postopno graditi nekoliko višje peči, istočasno pa so tudi povečali količino zraka, ki so ga vpihovali ter goriva v samem vsipu. S tem so želeli povečati proizvodnjo oziroma zmogljivost teh peči, pri tem pa so nehoti izpremenili tudi sam proces v takšni peči. Zaradi povišane temperature, kar je bila posledica večje količine vpihovanega zraka, se je železo naogljilo, količina ogljika je prekorajčila tebi že znano mejo 1,7% in iz jekla je nastal grodlj. Ker veš, da grodlj ni mogoče kovati ali kako drugače predelovati, je ta novi proizvod pomenil najprej nesrečo za lastnika in delavce, ki so bili pri takšni peči zaposleni, ker niso vedeli z grodljem kaj početi, saj ni bil koven, da bi ga

lahko nadalje predelali v potrebne izdelke kot so to delali pri jeklu. Poleg tega pa zaradi povišane temperature ta grodlj, ki ima kot ti je že znano nižjo temperaturo tališča, ni bil več v testastem, temveč

Vodni pogon mehov

v raztaljenem stanju.

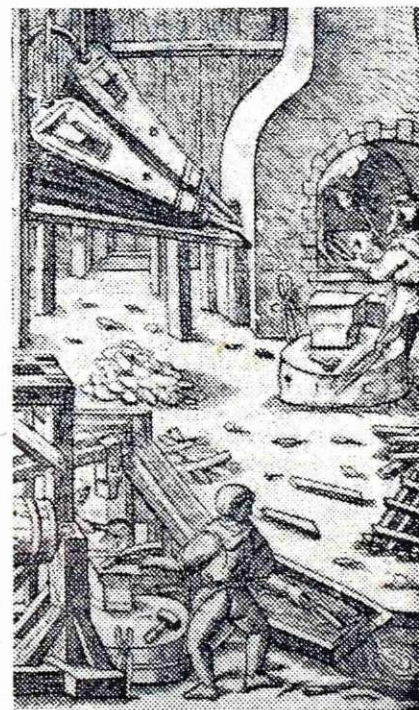
Peter: Kdaj so pričeli v »pečeh na volka« proizvajati namesto jekla v testastem stanju raztaljeni grodlj?

Oče: Točnega datuma ti ne morem povedati, vendar je bilo to okoli leta 1400. Zato lahko smatramo, da so v tem obdobju pričele obratovati prve peči kot predhodniki današnjih plavžev.

Peter: Kaj pa so počeli s tem grodljem, če ni bil uporaben za nadaljnjo predelavo kot je bilo jeklo, ki so ga dobili v »peči na volka«?

Oče: Prej sem ti že povedal, da so bili naši železarski predniki v pričetku, ko so dobili iz prvih plavžev namesto jekla grodlj, zelo neprijetno presenečeni in so ga nekaj časa smatrali kot neuporabnega. Kmalu pa so ugotovili, da lahko v plavžih proizvedeni grodlj koristno uporabijo in predelajo v kovno jeklo. Zato so imeli ognjišča, kjer so dosegli potrebno temperaturo z zgorevanjem oglja ob dovajanju večjih količin zraka, s pomočjo mehov, pa potrebno oksidacijo, ki je omogočila odstranjevanje odvečnih količin posameznih elementov, predvsem ogljika. Proces je zaradi prenizkih temperatur potekal v testastem stanju in na ta način so

pretvorili nekoven grodlj v kovno jeklo. Takšno ognjišče iz 15. stoletja, na katerem so predelovali grodlj v jeklo, vidiš na sliki.

Ognjišče za predelovanje grodlja

ŠPORT IN KULTURA

DOLIK praznuje 30-letnico ustanovitve

V februarju leta 1946 so po nekaj sestankih pripravljalnega odbora jeseniški in okoliški slikarji amaterji ustanovili likovno organizacijo, ki so ji dali ime domača likovnost ali kratko DOLIK.

Izvoljeni odbor je začel takoj z delom. Sestanke so določili za vsako sredo, pri-
našali so doma izdelana likovna dela v medsebojno oceno s točkovanjem. Tako so zmogli že v avgustu istega leta prirediti prvo razstavo, na kateri so prikazali 142 eksponatov, pretežno olja, nekaj akvarelov in temper, precej risb in plastik oziroma rezbarij v lesu.

Po nekaj mesecih so začeli s študijem po določenem programu. Bili so to študijski večeri, na katerih so vadili figuralno risanje, se spoznavali z barvoznanstvom, perspektivo in z zgodovino likovne umetnosti. Takrat je štel DOLIK 20 aktivnih članov. Pozneje se je število članov spreminjalo, posebno še po močnem prirastu mladih obiskovalcev risarskega poka, vendar je število 20 do 30 članov, od teh najmanj 15 resno aktivnih, nekako ustaljeno. Člani DOLIKA so pretežno delavci jeseniške železarnice, ostali so zaposleni v drugih podjetjih na in izven Jesenic, trije so upokojenci, vendar še zelo aktivni, mladih in najmlajših članov pa tudi ne manjka.

Vse do leta 1950 je DOLIK užival gostoljubje gostinskih podjetij, ki so brezplačno odstopala posebne sobe za njihove seje in sestanke. Študijski večeri so potekali deloma v privatnih, deloma pa v prostorih DOLIKU naklonjenega podjetja, posebno pa

v prostorih ŽIC po zaslugi sindikata železarnice. Sedaj je DOLIK že šestnajsto leto likovna sekcija DPD Svobode »Tone Cufar«. V tesnih prostorih pod odrom doma pri Jeleni poteka njihovo organizatorsko in ustvarjalno delo.

Danes niso več samo likovniki — ustvarjalci. Pred leti so delokrog deloma spontano, deloma pa spričo zahtev časa zelo razširili. Od leta 1960 dalje organizirajo in sodelujejo pri vseh kulturnih dogodkih likovnega značaja. Imajo interna predavanja, kratkometražne likovne filmske večere, prirejajo poleg lastnih razstav tudi razstave drugih slikarjev — poklicnih in amaterjev izven Jesenic. Narodna galerija jim omogoča likovna predavanja, razstave reprodukcij naših slikarjev in tujih umetnikov.

Razširjena dejavnost DOLIKA pa sega tudi v prirejanje razstav izven Jesenic. Tako so razstavljali svoja likovna dela že v Kranju, Trzinu, Škofji Loki, v Žireh, Celju in Ljubljani, nekaj del celo v Beogradu in v Sarajevu. V zamejstvu so razstavljali v Trbižu. Sodelovali pa so se DOLIKOVE razstave s svojimi eksponati člani italijanskega kulturnega društva Cividale (Cedad). Slovensko kulturno društvo »Ivan Trnko — Zamejski« pa je DOLIKOVE povabilo, da prirede samostojno razstavo v Cedadu. Ta izredno širok delovni

program DPD Svobode in sekcije DOLIK utegne močno zaposliti kulturno ustanovo, ki bi pod eno streho prirejala razstave splošno gospodarskega in istočasno kulturnega pomena za Jesenice in okolico. Taka ustanova bi Jesenicam dala izredno močan pečat tujsko prometne pomembnosti, dosegli pa bi s tem še večji ugled naših sicer ne samo z dimom in plini, pač pa tudi z brezbriznostjo za istočasni kulturni napredek zameglenih Jesenic.

Prav ob 20-letnici DOLIKA so te sugestije še toliko bolj upoštevanja vredne. Dvajset let se družijo pod enim imenom, pod skupno streho z istimi željami in enakimi stremeljenji. Skromni so bili od vsega začetka, skromni so še danes. Pa vendar so bogati in razpisni. Njih bogastvo je kulturni napredek, kulturna vzgoja samega sebe in vseh ljubiteljev likovne umetnosti. Delajo redno v svojem poklicu, zraven pa se izpopolnjujejo v prostem času in ustvarjajo likovna dela, ki so sicer amaterska, vendar iz leta v leto na višji kvalitetni ravni, za kar so deležni mnogih priznanj od strokovnih ocenjevalcev, pa tudi od ljubiteljev — laikov, ki so njihovi redni obiskovalci.

Posebno mladina dobiva ne samo veselje za obiskovanje predavanj o likovnosti in likovnih razstav, pač pa tudi razumevanje in splošno razgledanost o likovni umetnosti, saj je malokomu mogoče, da si ogleda tovrstne prireditve v Ljubljani in drugih večjih mestih.

Mladinske akcije morajo biti dobro organizirane

V soboto, 5. februarja, so imeli na Hrušici letno konferenco mladinske organizacije. Konferenca je bila lepo obiskana; poleg mladincev pa so se je udeležili tudi predstavniki ostalih organizacij s Hrušice, toda na konferenci so pogrešili predstavnike mladine iz občine, kljub temu da so jim poslali vabila.

Ob pregledu delovanja so ugotovili, da precej mladih aktivno sodeluje v Svobodi, vendar je to indirektno udeleževanje. V razpravi so največ govorili o kadrovskih vprašanjih in vodstvu ter ugotovili, da imajo premalo mladih ljudi, ki bi bili res sposobni ter bi imeli veselje in voljo, da bi se ukvarjali z delom v mladinski organizaciji eno ali celo dve leti.

Do podobnih zaključkov so prišli tudi na prejšnjih mladinskih konferencah. Predsednik mladinske organizacije na Hrušici mora vsako akcijo, kjerkoli je že, začeti in tudi končati, medtem ko vmesno delo na Hrušici dobro napreduje. Osnovno smer in ton mladinskih dejavnosti na Hrušici daje kompleks sodobnega življenja, ko so razlike med mestom in vasjo vedno manjše. Ugotavljajo, da mladina vedno pogostejše obiskuje mesto, kjer je več zanimivosti. Jesenice pa mladim nudi premalo pričakovanih doživ. Prav zaradi tega se mladina raje udeležuje akcij na vasi, seveda če so dobro organizirane. V zadnjem času ugotavljamo, da ima tudi

mladina na vasi vedno bolj zahtevna merila in se ob neki slabo organizirani akciji porazgubi. Res je tudi, da imajo mladi v starosti od 14 do 25 let tudi precej šolskih obveznosti, aktivno pa se udeležujejo tudi v športnem in kulturnem življenju. Priznati moramo, da je za mladino bolj zanimivo delo oziroma akcije, ki so dobro organizirane in so zato tudi bolj učinkovite. Vse to velja tudi za mladinsko organizacijo na Hrušici in zato ni čudno, če je bila razprava o delu odbora in predsednika mladinske organizacije živahna in zanimiva. Urejeno bo tudi vprašanje prostorov, kjer bi se lahko sproščeno udeleževali, ker mladi čutijo tesnobo v prostoru, če imajo občutek, da jih mislijo odslavit.

Ob koncu razprave so nekaj misli in kritičnih pripomb povedali tudi predstavniki ostalih organizacij ter govorili o metodah in obsegu dela, da bi lahko s skupnimi močmi izboljšali življenje na vasi.

ekonomist Jakob Mavsar

Naj bo tako ali tako, premnogi se čudijo toliki življenjski dobi sekcije DOLIK in jo uvrščajo med fenomene likovne organiziranosti. Brezpomembna ali namenjena sama sebi bi nedvomno že davno neopazno usahnila.

Prav zato bo pri količjak podpore s strani javnosti DOLIK še vnaprej vsestransko uspeval. Njegov delokrog se bo prilagajal potrebam našega delovnega človeka ob

neprisiljenem napredovanju v širino in globino, posebno še osvežen z mladimi in delovnimi člani.

Jeseniška železarna je med prvimi pokazala veliko razumevanje za razvoj in napredek DOLIKA. Glavni direktor inž. Matevž Hafner je pokrovitelj jubilejnih prireditev DOLIKA v letu 1966, ki se začnejo z otvoritvijo likovne razstave, posvečene tudi dnevu dr. Franceta Prešerna. M. M.

Razvoj meščanske šole

Oris zgodovine jeseniškega šolstva

Izmed proslav: dne 3. decembra 1940 je meščanska šola slovesno proslavila 140-letnico rojstva Franceta Prešerna, po katerem nosi ime.

18. decembra je zavod — kot zadnji inšpektor banske uprave v Ljubljani nadzoroval Silvo Kranjec.

V petek 28. marca 1941, je okrajni načelnik okraja Radovljica ukinil redni pouk za nedoločen čas... prejšnji popoldan pa so si učenci ogledali še obljubljeni film »Brezdomci«... pred tem pa so poslušali predavanje o pogozdovanju in koristi gozdov...

Šolski kronist je zapisal, da je dne 1. aprila 1941, ko že ni bilo več pouka, štel zbor jeseniške meščanske šole »France Prešeren« 18 rednih meščanskih šolskih učiteljev in učiteljic, dve državni honorarni in dve banski honorarni učiteljici, skupaj torej 22

učnih oseb za 12 oddelkov s 524 učenci v tem zadnjem šolskem letu. Učiteljski zbor — zadnji: Jožica Erbežnik, Ivan Filipič, Cecilija Gospodarič, Jakob Gospodarič (ravnatelj), Leopold Govekar, (katehet), Franjo Klavara, Marija Perko, Pavla Peternel, Miroslav Pušljar, Melanija Sever, Matija Trobej, Anica Turkovič, Silva Ukmar, Bogdan Uratarič, Jožica Varacha, dr. Danilo Viher, Jana Vujadinović, Gabriel Zemlja, Vida Bizjak, Simona Dolar, Silvestra Gril in Marija Slokar — Germek.

Toda učiteljski zbor se je še istega dne zmanjšal; trije — Klavara Franjo, Bogdan Uratarič in Miroslav Pušljar so prejeli poziv za takojšen nastop vojaških vaj, ki bodo trajale le štirinajst dni... dr. Danilo Viher pa se je javil vojaškim oblastem kot

prostovoljec, med tem ko so se učne osebe iz Ljubljane odpeljale ter se na šolo niso več vrnile.

Dnevi z velikimi, usodnimi dogodki so se vrstili drug za drugim; 25. marca 1941 je kraljeva vlada pristopila k trojni osi Rim-Berlin-Tokio ter tako pretrgala nevtralnost, ki jo je razglašala v svet; proti podpisu tajne pogodbe in proti pristopu k trojni osi so se razgibale ogorčene množice ter v mogočnih demonstracijah zahtevale preklic podpisa pogodbe, pristopa pod bojni glasom: »Bolje rat nego pakt«. Ze 27. marca so v Beogradu letalski oficirji vrgli izdajalsko vlado in kraljevo namestništvo s knezom Pavlom na čelu, general Simović je sestavil novo vlado, vladarske posle posle pa je prevzel mladi, neizkušeni kralj Peter II. Povsje Jugoslaviji so bile navdušene manifestacije in burne demonstracije, nemški radio pa je prenašal gorostasne laži o preganjanju in mučenju nemcev, nemčurjev in volksdojčerjev; Hitler je grozil predaprilske Jugoslavije.

Na cvetno nedeljo — 6. aprila 1941 sta hitlerjevska Nemčija in fašistič-

na Italija napadli brez vojne napovedi Jugoslavijo, ki je sicer uvedla splošno mobilizacijo, ki pa je le delno bila izvedena in prepozno, vrhu tega so jo razbijali petokolonaši, kulturnodovci in domači izdajalci; sledilo je razsulo stare jugoslovanske vojske, beg kraljevske vlade in kralja z zlatim zakladom iz zakladnice Narodne banke; razsulo države SHS je bilo popolno; nihče ni vedel, ne kam ne kod, razen ilegalne Komunistične partije Jugoslavije.

Italijani so prekorčili mejo pri Ratečah. Z Jesenic sta zadnja vlaka odpeljala železničarje in druge potnike — begunce proti Ljubljani. Na veliki petek — 11. aprila popoldan okrog petih so nemški in italijanski vojaki zasedli Jesenice; ljudsko šolo je zasedla nemška vojska, meščansko šolo pa italijanska, ki je že naslednji dan v soboto, naselila svoj štab s telefonisti in radiotelegrafisti. Italijanski polkovnik de Lavrentis je podpisal razglas, prebivalci morajo oddati orožje in radioaparate, policijska ura traja od osmih zvečer do šestih zjutraj. Še istega dne je nemška zasedbena posadka prevzela od Italijanov

Delo in uspehi krajevne skupnosti na Blejski Dobravi

Pri Krajevni skupnosti na Blejski Dobravi so se lani močno prizadevali, da bi izpolnili naloge, ki so bile zelo nujne. Imeli so precej sej izvršnega odbora in komisij. Na seje so vabili tudi zastopnike krajevnih organizacij in ZK, razpravljali pa so o urejanju vasi in cest ter o izgradnji bifeja v bližini novega pokopališča.

Komisija za gospodarsko dejavnost je poskrbela, da so uredili del ceste od železniškega podvoza proti Lipcam in dvignili nivo ceste, tako da ob večjem deževju ne bo več poplavljen. Organizacija del je bila zelo dobra, material pa so zvozili skoraj brezplačno.

Promet novega bifeja poleg pokopališča od maja do novembra je dokazal, da prizadevanja krajevnih skupnosti in ostalih merodajnih ljudi in organizacij na Dobravi niso bila zastonj. Tudi ta bife so gradili v lastni režiji in predstavlja precejšnjo vrednost. Po vsej verjetnosti bo treba v bližini pokopališča zgraditi večji objekt, ker bodo tam zgradili tudi žale, v bližini bifeja pa bo tudi parkirni prostor za avtomobile in avtobuse.

Krajevna skupnost na Blejski Dobravi nudi otroškemu vrtcu vsestransko pomoč. V varstvu je 28. otrok od 8. do 14. ure. Otroci prejema izdatno malico po nižji ceni, imajo pa tudi lepo urejeno igrišče z vsemi potrebnimi rekviziti.

Zadovoljni so tudi z delom komisije za hišne svete, ki jim svetuje pri urejanju blagajniškega poslovanja. Člani komisije pregledujejo blagajniške knjige in priloge, tako da ni pomanjkljivosti pri poslovanju. Ena od pomembnejših nalog Krajevnih skupnosti bo v prihodnje tudi v tem, da bo skrbela za boljše povezavo s Turističnim društvom na Jesenicah, saj je Blejska Dobrava izhodiščna točka v znani Vint-

gar, ki je znan tako domačim kakor tudi tujim gostom. Le-ti pa bodo Vintgar in njegovo okolico ocenjevali ne samo zaradi naravne lepote, pač pa tudi po tem, kakšna je urejenost in čistota. Končno bo morala Krajevna skupnost reševati tudi druga vprašanja in naloge, ki pa jih bodo novoizvoljeni organi Krajevnih skupnosti skupno reševali ob vsestranski podpori prebivalcev Blejske Dobreve. S. Š.

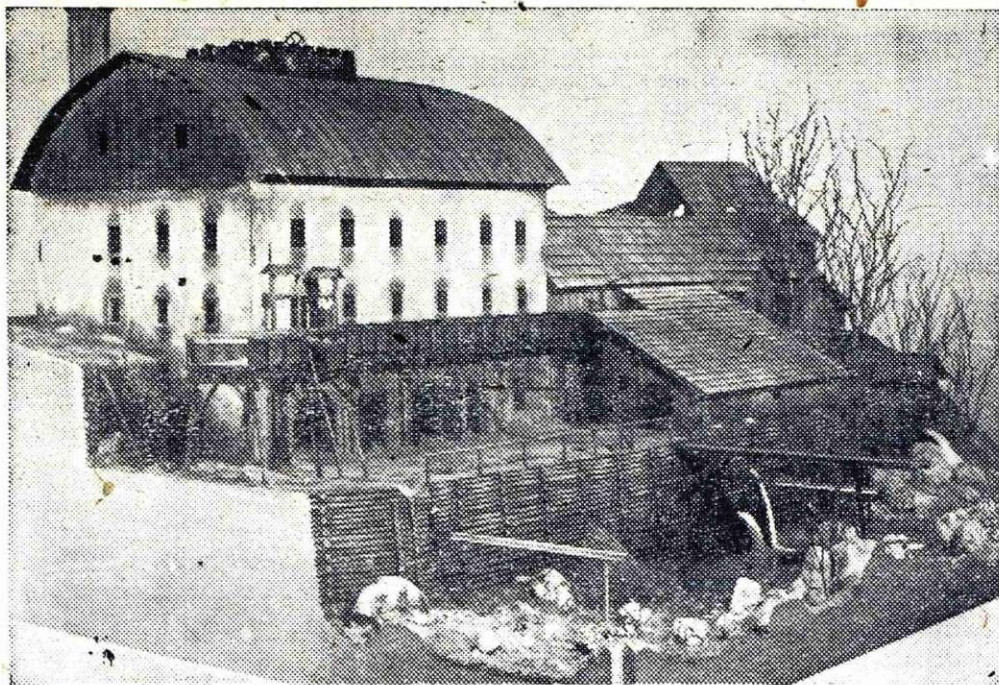
PIONIRJI TERENA »SAVA« SO TEKMOVALI

DPM Krajevna skupnost »Sava« je v nedeljo, 30. januarja, organizirala sankarske tekme za pionirje. Tekmovali so v Aljaževi ulici, ki še ni bila posuta s peskom. Zaradi pomanjkanja snega so jo le s težavo uredili in usposobili za tekmovanje. Organizatorji tekmovanja so prijavljene pionirje — tekmovalce razdelili v dve skupini. Po tekmovanju so objavili rezultate:

skupina starejših pionirjev: 1. Bojan Pančur, 2. Stane Mohorič, 3. Mirko Jan, 4. Danica Ključevič, 5. Dorica Tarel.

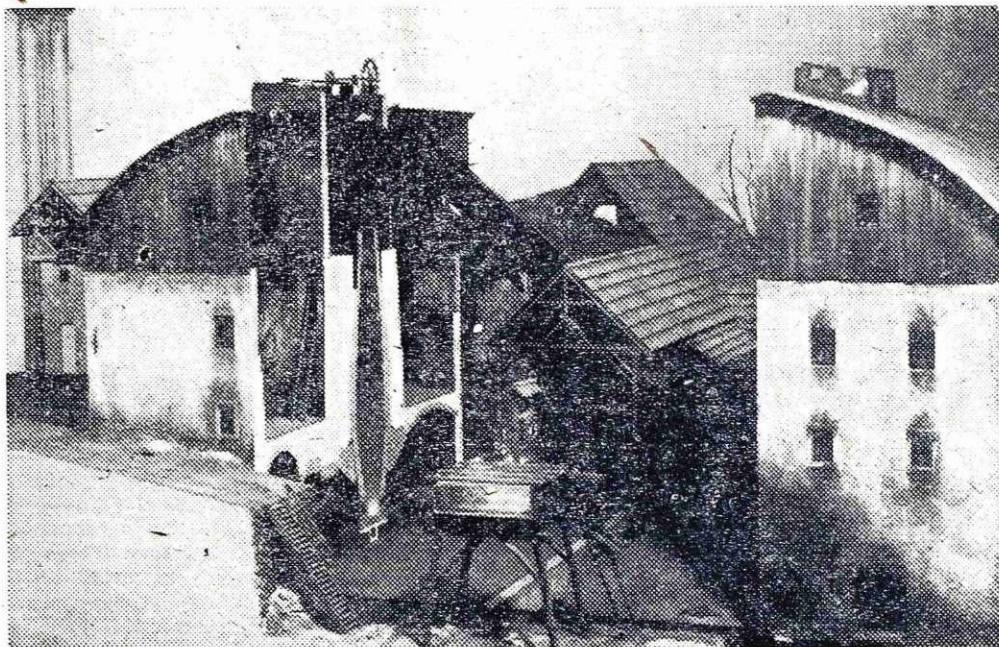
mlajši pionirji: 1. Tomaž Mencinger, 2. Vera Mencinger, 3. Romi Barjaktarevič, 4. Tatjana Pirš, 5. Matjaž Arnež.

Ker je med mladino za takšna tekmovanja veliko zanimanja in veselja, si bomo v bodoče še bolj prizadevali, da bo počutje najmlajših še boljše. Odbor DPM

MAKETA NEKDANJEGA PLAVŽA NA STARI SAVI

Prihodnji teden bodo v Tehniškem muzeju železarne razstavili maketo nekdanjega plavža na Stari Savi. Maketa je veren posnetek tega plavža iz leta 1876 in je izdelana v merilu 1:50. Takratni plavž je že imel poševno dvigalo za zakladanje in posebne ogrevalce galo je poganjala posebna vodna turbina. Izdelovanje makete je strokovno vodil Miloš Magolič. Izdelali pa so jo Marjan Dolinšek, Tonček Noč in Janko Vertin. Elektrificiral jo je Zdravko Kragelj. Maketa ima dva preseka in so zanjo porabili 5000 izdelovalnih ur. Pri izdelavi je z nasveti sodeloval tudi dr. inž. Wilhelm Schuster z Dunaja, trenutno največji poznavalec in raziskovalec metalurške zgodovine v Evropi.

vso oblast, odstavila slovenskega župana in slovenske občinske svetovalce ter odbornike, za župana pa postavila tovarniškega uradnika Karla Luckmana, italijanska vojska pa je 20. aprila zapustila Jesenice ter s tem izpraznila vse prostore meščanske šole; novi župan je sicer dal vse prostore prebeliti in očistiti, prepovedal je slovensko šolo, dovolil pa je, da dobe učenci letna spričevala.

Za 3. maj je ravnatelj Gospodarič sklical vse člane učiteljskega zbora, kolikor jih je še bilo na Jesenicah, k sklepni redovalni konferenci. Iz jeseniških policijskih zaporov je policist Dornik pripeljal učitelje Klavoro, Pušnarja, Uratariča in Viherja, ki so se bili vrnili na Jesenice, a so jih 1. maja aretirali; na sklepni redovalni konferenci jih je »varoval« policist Dornik, dokler niso določili končnih redov in ocen ter podpisali konferenčnega zapisnika; potem jih je zopet odgnal v zapor. Letna spričevala so datirali s 1. aprilom 1941 s pripombo na hrbtni strani: »Izdano po odredbi bana dravske banovine IV. št. 7886/I. z dne 9. aprila 1941.« Učenci četrtih razredov pa so prejeli letna spričevala še s pripisom: »To

spričevalo velja do zadevne ministrske odločbe obenem kot spričevalo o uspešno opravljenem nižjem tečajnem izpitu.«

Tudi to leto sta na šoli delovala Podmladek Jadranske straže in Podmladek Rdečega križa. Ob zaključku pouka dne 1. aprila 1941 je PSJ imel pri Poštni hranilnici naloženih 6540,60 dinarjev, a PRK 1049.— z obrestmi za leto 1940 ter gotovine 276 dinarjev; obe hranilni knjižici, gotovino ter blagajniški zvezek je zaplenil občinski blagajnik J. Basler za okupatorja. Hkrati je J. Basler zaplenil gotovino šolskega fonda v znesku 6000.—, naloženih pri Poštni hranilnici; šolski fond je zajemal obvezne prispevke učencev za učila in dajaško ubožno knjižnico.

V občinski železni blagajni sta bili shranjeni hranilni knjižici in sicer druga za nakup klavirja z 21.000.— din, sklad pa za izdelavo načrtov za novo poslopje meščanske šole s 5000.—; zneska sta bila naložena pri Državni hipotekarni banki v Ljubljani, hranilni knjižici pa sta bili vinkulirani od kraljeve banske uprave, brez njene pristanka pa naložb ni bilo mogoče dvigniti.

Učiteljstvo je iz državnih blagajn prejelo dinarske akontacije na plače v znesku od 1000.— do 5000.— dinarjev, dokler ni zmanjkalo denarja, predno je Ljubljano zasedla italijanska vojska; nemška okupacijska oblast v Radovljici pa je namesto plače za maj izplačala denarne podpore v zneskih od 50 — do 1000 nemških mark (eno nemško marko za 20.— din). Ko so učiteljstvu izplačali podporo v RM, je to bilo razrešeno službe, brez dela in dohodkov, svobodno... dokler ni nastopil gestapo (tajna državna policija), ki je od 1. maja 1941 zapiral najprej narodno zavedno slovensko inteligenco (zdravnike, odvetnike, učitelje, duhovnike itd.) ter ugledne društvene funkcionarje, zlasti člane Komunistične partije ter delavske voditelje in zaupnike; aretirane so odpeljali v koncentracijsko taborišče Begunje, kjer so bili hkrati gestapovski zapor in mučilnica; zjutraj 1. julija 1941 je prvemu valu aretacij sledilo množično prisilno izseljevanje slovenskega prebivalstva; v eni uri so morali biti pripravljeni; s seboj so smeti vzeti 50 kilogramov najnujnejše prtljage ter v denarju 25 RM, stanovanje pa so zapečatili z listkom, na

katerem je bilo zapisano, da se premoženje zapleni v korist pospeševanja nemštva.

Na pismeni ukaz nemškega župana K. Luckmana se je v juniju moral ravnatelj meščanske šole Jakob Gospodarič takoj izseliti iz svojega šolskega stanovanja, šolsko poslopje pa — z vsem inventarjem, zbirkami, knjižnicami, uradnimi knjigami in arhivom ter pečati — predati v popolnem redu šolskemu slugi Ignaciju Stariču.

Med izseljenci so bili meščansko-šolski učitelji: Melanija Sever, Pavla Peternel, Marija Perko, Franjo Klavora z ženo Nado, ravnatelj Jakob Gospodarič z ženo Cecilijo ter katehet Leopold Govekar; izseljeni so bili v Srbijo.

Na njihovem mestu pa so že prej pripravljene »nemške posadke mladih učiteljev in učiteljic« — šestnajst- in sedemnajstletnic pričele nemški pouk in sicer telovadbo in petje ter nemščino. Slovenska beseda in pesem sta zamrla, dokler se ni oglasila borbena pesem in partizanska puška v svobodnih gozdovih na Mežakliji in drugod. Jože Tomažič

JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

5 seje občinske skupščine

Dolga 13. seja obeh zborov

Zadnja skupna seja obeh zborov občinske skupščine, ki je bila pretekli ponedeljek, se je odlikovala po dolgem dnevnem redu, saj je bilo na programu kar 14 točk. Pri nekaterih točkah je bila razprava zelo živahna in tudi dolga, tako da je seja trajala skoraj pet ur.

Vprašanje je, če je tako obširen dnevni red za dober potek seje najboljši, saj postanejo odborniki, ko se bliža osma ura zvečer, že utrujeni in naveličani. Na sejah je treba razpravljati, predlagati, razmišljati in glasovati za tisto, za kar meni vsak odbornik, da je najboljša rešitev določenega vprašanja ali problema. Po štirih urah seje in osmih urah rednega dela pa je vprašanje, če je vse to možno res tako opraviti kot je treba. Zato bo v takšnem primeru boljša rešitev dve seji s krajšim dnevnim redom kot pa ena maratonska.

Na tej seji smo največ razpravljali o dveh točkah dnevnega reda. Najprej je bilo na vrsti sofinanciranje gradnje nove klinične bolnišnice v Ljubljani.

Ta zadeva se vleče že dobri dve leti, ko je bil 23. 12. 1963 sprejet na seji naše skupščine sklep o ustanovitvi medobčinskega sklada za financiranje grad. bolnišnic na območ. bivšega okraja Ljubljana, ki so ga ustanovile vse občine okraja in takratni okrajni ljudski odbor. Po sporazumu med Izvršnim svetom SRS in bivšim okrajem Ljubljana naj bi iz tega sklada financirali gradnjo nove klinične bolnišnice v Ljubljani, ki je brez dvoma zelo potrebna. V letu 1965 je bil dosežen dokončen sporazum o financiranju, po katerem bo republika financirala 40 %, občine bivšega ljubljanskega okraja pa 60 % celotne proračunske vsote v višini 17,56 milijard starih dinarjev. Po posebnem ključu, ki upošteva narodni dohodek in število prebivalstva, odpade do leta 1970, ko mora biti ta bolnišnica zgrajena, na našo občino udeležba 320 milijonov 482.000 starih dinarjev.

To udeležbo bo potrebno plačati 40 % kot dotacijo in 60 % v obliki najetega kredita. Za leto 1966 odpade približno 28 milijonov v obliki dotacije in 42 milijonov dinarjev v obliki kredita (starih). Razprava o tem vprašanju je pokazala, da zaenkrat še ne moremo govoriti o letošnjih razpoložljivih sredstvih, dokler ne bo sprejet proračun. Poleg tega je bilo postavljeno tudi vprašanje o tem, kako poteka sprejemanje tega sklepa v drugih občinah bivšega ljubljanskega okraja. Zato so odborniki sklenili, da z odobritvijo dotacije počakajo, dokler ne bodo znana sredstva istočas-

no pa so pooblastili predsednaje kredita pri odgovarjajočih denarnih zavodih ter se pozanima, kako poteka ta stvar v drugih občinah.

Izredno živahna razprava je potekala v zvezi z odlokom o oddaji gozdov v gospodarjenje Gozdnemu gospodarstvu Bled, skladno z zakonom o gozdovih, ki ga je sprejela republiška skupščina v preteklem letu. V razpravi so odborniki povedali različna mnenja, ki so imela glavno stično točko v tem, da so sestanki na terenu pokazali nezadovoljstvo prizadetih lastnikov s tem zakonom, ki ima brez dvoma tudi določene pozitivne strani. Skupščina je odlok o oddaji gozdov skupaj z odlokom o količini lesa za lastno uporabo lastnikom ter odgovarjajoča določila statuta GG Bled, ki se na ta odlok nanašajo, sicer sprejela, vendar je pri glasovanju določeno število vzdržanih in proti glasov pokazalo,

da se vsi navzoči odborniki s temi odloki niso strinjali.

Končno je bila na dnevnem redu med drugim tudi materialna problematika šolstva v naši občini. Iz poročila, ki ga je podal predsednik UO sklada za šolstvo inž. Peter Kunc, je bilo razvidno, da bomo potrebovali v bližnji prihodnosti za reševanje materialnih pogojev šolstva skoraj milijardo starih dinarjev. Vrstni red gradenj bi z ozirom na trenutno problematiko moral biti naslednji:

1. Adaptacija in oprema prostorov za posebno šolo — 15 milijonov starih dinarjev;
2. Dozidava osnovne šole na Koroški Beli — 30 milijonov starih din;
3. Gradnja osnovne šole v Kranjski gori — 360 milijonov starih din;
4. Gradnja osnovne šole na Plavžu — 500 milijonov starih din;
5. Gradnja trakta s telovadnico pri osnovni šoli Žirovnica — 80 milijonov starih din;

Skupaj (približno) 985 milijonov starih dinarjev.

K.

Pokal Kranjske gore

Na naravnem drsališču v Kranjski gori je bil v nedeljo mednarodni turnir v keglanju na ledu za prehodni pokal Kranjske gore. Nastopilo je 15 ekip iz Slovenije in sosednje Koroške. Po več kot peturnem boju je prehodni pokal ostal v Kranjski gori. Osvojila ga je ekipa Petraš. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa balinarskega kluba Jesenice,

šele tretje mesto pa je zasedla ekipa Drinovec z Jesenic, ki je imela ta pokal leto dni v varstvu. V Kranjski gori keglanje na ledu gojijo že vrsto let. Po netočnih vesteh so kegljali Kranjskogorci prvi pri nas. Klub sedaj šteje 35 aktivnih tekmovalcev, ima pa tudi precej privržencev in podpornih članov. V zadnjem času posvečajo precej po-

Vnovčevanje kupona št. 2 obveznic ljudskega posojila

Od 1. februarja 1966 naprej vnovčuje Služba družbenega knjigovodstva (SDK — Narodna banka) kupon številka 2 obveznic ljudskega posojila

za izgradnjo Skopja.

Lastniki obveznic ali njihovi svojci lahko vnovčijo kupon št. 2 v Narodni banki — SDK vsak dan od 7. do 11. ure.

Vrednost obveznice din (starih)	Po izplačilu kupona št. 1 ostane glavnica N/din	Procent obresti 23 % N/din	Vrednost kupona 2 N/din	Skupaj in vredn. kupona N/din
1.000	8,80	2,02	1,80	3,82
2.000	17,60	4,05	3,60	7,65
5.000	44,00	10,12	9,00	19,12
10.000	88,00	20,24	18,00	38,24
50.000	440,00	101,20	90,00	191,20

Vse vsote, razen polne vrednosti obveznice, so navedene v novih dinarjih (N/din).

Ker je postopek hitrejši in

enostavnejši, če vsak posameznik vnovči kupone sam, jih letos za člane kolektiva ne bomo zbirali in prevzemali v železarni Jesenice.

Tekmovanja pionirjev na Bl. Dobravi

Občinska zveza DPM je v nedeljo, 6. februarja, organizirala množični izlet in tekmovanje pionirjev na Blejski Dobravi. Izleta so se udeležili pionirji iz vseh desetih društev DPM, tekmovalo pa je 198 pionirjev in 18 vodilcev. Tehnično vodstvo tekmovanja je bilo zaupano DPM Blejska Dobrava, ki je ob pomoči TVD Partizan poskrbelo, da je tekmovanje potekalo v redu. Največ uspehov so dosegli pionirji z Blej-

ske Dobreve, saj so osvojili tudi naslov prvaka ter štiri prva mesta, dve drugi mesti in tri tretja mesta, medtem ko so bili pionirji iz Mojstrane dvakrat prvi in trikrat drugi. Pionirji iz ostalih društev so dosegli nekaj drugih in prvih mest, medtem ko se pionirji z Javornika in Kranjske gore niso uvrstili na boljša mesta. Tekmovali so v sankanju, veleslalomu in teku. Pionirji so bili razdeljeni v starostne skupine, vrstni red najboljših pa je bil naslednji:

SANKANJE — PIONIRJI:

1. Mohorič (Jesenice-Sava),
2. Ivanetič (Jesenice-Plavž),
3. Mežik (Rateče). Tekmovalo je 35 pionirjev.

PIONIRKE (16): 1. Grilc (Blejska Dobrava), 2. Fenc (Podmežaklja), 3. Žerjal (Rateče).

VELESLOM — PIONIRJI od 7 do 10 let (16): 1. Kovač (Žirovnica), 2. Klančnik (Mojstrana), 3. Makše (Rateče).

PIONIRJI od 10 do 14 let (59): 1. Fülle (Blejska Dobrava), 2. Rogan (Mojstrana), 3. Fenc (Podmežaklja).

PIONIRKE od 7 do 10 let (5): 1. Grilc (Blejska Dobrava), 2. Sodja L. (Blejska Dobrava), 3. Sodja I. (Blejska Dobrava).

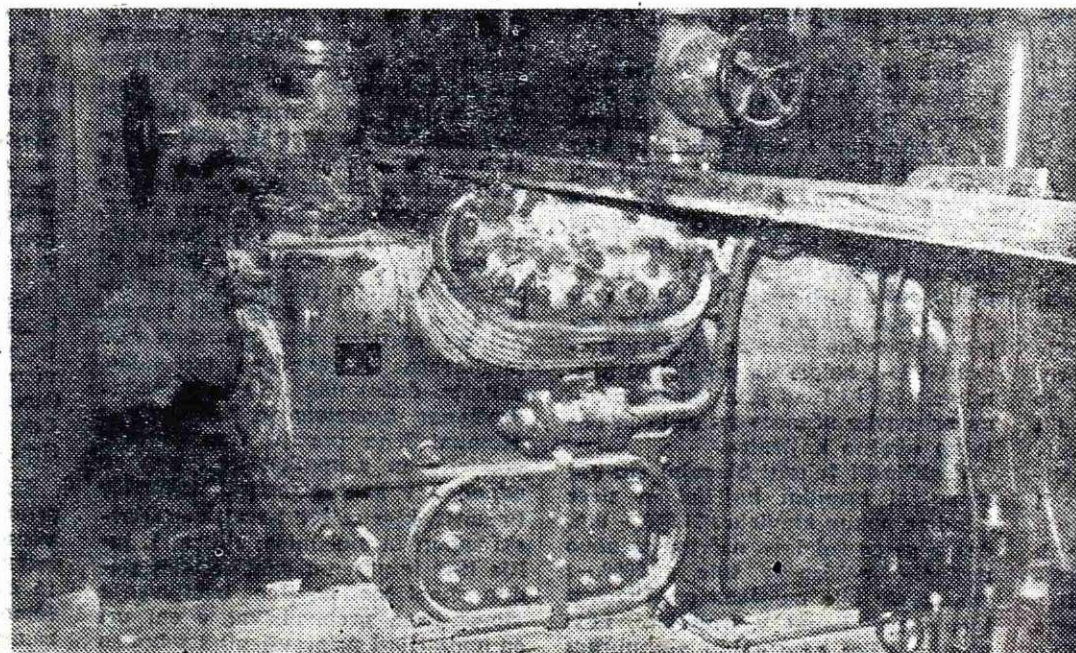
PIONIRKE od 10 do 14 let (15): 1. Vidic (Žirovnica), 2. Mežik (Žirovnica), 3. Žerjal (Rateče).

TEK — PIONIRJI od 7 do 10 let (15): 1. Pintar (Hrušica), 2. Ramuš (Hrušica), 3. Kovač (Žirovnica).

PIONIRJI od 10 do 14 let (22): 1. Brus (Mojstrana), 2. Šmid (Mojstrana), 3. Kerštajn (Rateče).

PIONIRKE od 7 do 10 let (5): 1. Aleš (Blejska Dobrava), 2. Grilc (Blejska Dobrava), 3. Sodja (Blejska Dobrava).

PIONIRKE od 10 do 14 let (10): 1. Šmid (Mojstrana), 2. Rožič (Rateče), 3. Cankar (Blejska Dobrava).

Na drsališču Podmežaklja so postavili nova kompresorja, ki bosta omogočila narediti led tudi pri temperaturi zraka 15° C

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

12. in 13. februarja ameriški barvni CS film RAZPAD RIMSKEGA CESARSTVA, ob 17. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 14. uri

14. februarja nem.-jugosl. barvni CS film WINNETOU, I. del, ob 17. in 19. uri

15. in 16. februarja ameriški barvni CS film ONA IN NJENI MOŽJE, ob 17. in 19. uri

17. februarja nem.-jugosl. barvni CS film WINNETOU — II. del, ob 17. in 19. uri

18. februarja sovjetski barvni film SENCE POZABLJENIH PREDNIKOV, ob 17. in 19. uri

19. februarja špansko-brazilske barvni CS film SAMBA, ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVŽ«

12. in 13. februarja ameriški barvni CS film ONA IN NJENI MOŽJE, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri

14. in 15. februarja ameriški barvni CS film RAZPAD RIMSKEGA CESARSTVA, ob 17. in 20. uri

16. februarja nem.-jugosl. barvni CS film WINNETOU — II. del, ob 18. in 20. uri

17. in 18. februarja sovj.-jugosl. film PREGLEDANO, MIN NI, ob 18. in 20. uri

19. februarja ameriški film VROČA ULICA, ob 18. in 20. uri

Kino ŽIROVNICA

12. februarja ameriški VV film EN KROMPIR DVA KROMPIRJA

13. februarja sovjetski barv. film METEŽ

16. februarja ameriški barv. CS film RAZPAD RIMSKEGA CESARSTVA

19. februarja ameriški barv. CS film ONA IN NJENI MOŽJE

Kino DOVJE

12. februarja sovj. barvni film METEŽ

13. februarja ameriški VV film EN KROMPIR, DVA KROMPIRJA

17. februarja ameriški barv. CS film RAZPAD RIMSKEGA CESARSTVA

19. februarja sovj.-jugosl. film PREGLEDANO, MIN NI

Kino KOROŠKA BELA

12. februarja sovj.-jugosl. film PREGLEDANO, MIN NI

13. februarja ameriški barv. film ROBIN HOOD

14. februarja ameriški barv. CS film ONA IN NJENI MOŽJE

19. februarja sovj. barvni film SENCE POZABLJENIH PREDNIKOV

Kino KRANJSKA GORA

12. februarja ameriški barv. film ROBIN HOOD

13. februarja sovj.-jugosl. film PREGLEDANO, MIN NI

17. februarja ameriški barv. CS film ONA IN NJENI MOŽJE

18. in 19. februarja ameriški barvni CS film RAZPAD RIMSKEGA CESARSTVA

Ponovno: odnos pa tak

V 5. številki »Železarja« je avtor P. K. pisal o odnosu tovarne »ELAN« do FIS-A tekmovanja v Kranjski gori. Ker vse trditve ne ustrezajo resnici, objavljamo nekaj pojasnil.

Tovarna »ELAN« je na ponudbo odbora za izvedbo FIS-A tekmovanja v Kranjski gori takole odgovorila:

»V zvezi z vašim dopisom z dne 18. 12. 1965 vam sporočamo, da ne moremo sprejeti vaše ponudbe o reklamiranju naših izdelkov. Letošnje leto smo že visoko presegli planirani znesek namenjen za reklamo, poleg tega pa imamo že sklenjen aranžma o reklamiranju naših izdelkov v Kranjski gori za vse tekme v letošnji sezoni s smučarskim klubom »Kranjska gora«. (op.: odgovor je tovarna sklenila s predstavniki športnega društva in ne smučarskega kluba, kot pomotoma navajajo v dopisu).

V času letošnje FIS-A prireditve pa mislimo še posebej poslati na teren ekipo servisne službe. Menimo, da smo z zgornjim in že postavljenimi reklamnimi panoji na področju žičnic Kranjske gore dovolj izpopolnili naš program reklamiranja ter se vam za ponudbo najlepše zahvaljujemo.

Iz tega lahko vidimo, da »ELAN« sodeluje pri takih in podobnih športnih prireditvah. Poleg tega pa tudi drugače izdatno podpira razvoj smučanja v Kranjski gori, saj pomaga smučarski šoli pa tudi smučarskemu klubu s popustom pri nakupu smučarske opreme.

Torej je bila kritika v enako naslovljenem članku v 5. številki neutemeljena in sklep odbora za izvedbo FIS-A tekem, da »ELANOVE« ekipe ne bodo pustili na smučišče Vitranca, nepravilen. Pričakujemo, da bo to omejenji odbor upošteval, saj si »ELAN« resnično prizadeva, da bi pomagal pri nadaljnjem razvoju zimskih športov v Zgornjesavski dolini.

Športno društvo Kranjska gora

Pesjak republiški prvak

S slalomom na Črnem vrhu se je v soboto pričelo 21. republiško prvenstvo za starejše mladince in mladinke v alpskih disciplinah, ki se ga je udeležilo 66 mladincev in 16 mladink iz vseh slovenskih klubov.

Prvi dan tekmovanja sta si naslove priborila Fortin iz Mežice in Kurnikova iz Trziča. Progo za prvi tek slaloma je postavil Jože Kunšič in je imela 49 vrtic ter 150 m višinske razlike. S startno številko 1 je odšel na progo Jeseničan Gašperšič in postavil orientacijski čas 45 sekund. Takoj za njim se je spustil med vratca klubski tovariš Pajntar, ki je za Gašperšičem zaostal kar 6 sekund. Prepričani smo bili, da bo zmagovalec prvega teka Gašperšič, ko je Fortin kot deseti dosegel izreden čas 43,5 sek. V prvem teku jih je tudi več odstopilo, ker je bila proga proti koncu precej luknjasta. Med njimi je bil tudi velik favorit Židan iz Kranjske gore.

Drugo progo je postavil Jože Klinar, ki je imela 47 vrtic in isto višinsko razliko. Zmagovalec drugega teka je bil član ljubljanske Enotnosti Kavčič, ki je s časom 41,6 sek. prismočal sebi in klubu odlično drugo mesto. Fortinu se je v tem teku poznalo, da noče forsirati in mu je že tudi čas 42 sek. zadoščal za prvo mesto. Gašperšič je vozil zelo previdno in je bil v končnem vrstnem redu tretji.

Mladink je nastopilo samo 16. Najboljši čas v obeh tekih je zabeležila Kurnikova. Z lepo in sigurno vožnjo si je drugo mesto priborila Novakova iz Ljubljane pred Mlejnikovo iz Škofje Loke.

Drugi dan 21. republiškega prvenstva v alpskih disciplinah za starejše mladince in mladinke je bil na sporedu smuk.

Po startni listi je bilo prijavljenih 67 mladincev, na cilj pa jih je prismočalo 37. Mladink je bilo prijavljenih 14, na cilj na jeh je prispelo 13. Republiške naslove v najtežji alpski disciplini sta si priborila Pesjak iz Jesenic in Kurnikova iz Trziča.

Vreme smučarjem v nedeljo ni bilo naklonjeno, saj je ves čas tekmovanja nad progo ležala gosta megla. Barometer pa je kazal okoli 0°C, tako da je dobro pripravljen proga vzdržala in nudila vsem nastopajočim skoraj enake tekmovalne pogoje. Točno ob 10. uri se je na 1800 metrov dolgo progo s 380 m višinske razlike in 11 obveznimi vrticami spustil Slokar iz Nove Gorice, ki pa je žal padel in moral odstopiti. Enako se je zgodilo obema tekmovalcema za njim. Prvi je vozil skozi cilj Jeseničan Stare s startno številko 4 in dosegel čas 1:22,1. Boljši od njega je bil tekmovalec s startno številko 6 Rozina iz Celja. Med tem je že startal tudi kandidat za prvo mesto Židan iz Kranjske gore, kateremu pa so časomerilci namerili 1:24,4. Po radiu smo zvedeli, da ima najboljši vmesni čas Jeseničan Pesjak. Kmalu za tem je zdrvel sko-

zlo v Trzič, osvojila ga je Čufarjeva.

Če bo na tekmah alpskega smučanja tudi v prihodnje tako majhna udeležba kakor je bila na Črnem vrhu, v tej športni panogi res ne moremo pričakovati napredka. Vprašati se moramo, ali bomo iz te peščice slovenskih smučarjev lahko nabrali toliko kvalitetnih tekmovancev, da bodo v bližnji prihodnosti zamenjali starejše tovariše, ki že vrsto let zastopajo naše barve v zamejstvu. Značilnost 21. republiškega tekmovanja pa ni samo maloštevilna udeležba, za kar nosijo glavno krivdo klubi, ampak tudi neborbenost tekmovancev. Seveda to ne velja za nekatere izjeme, ki pa jih je malo. Vsi tekmovalci so psihično in kondicijsko zelo slabo pripravljeni. Na odsekih proge, kjer lahko pridobijo dragocene sekunde, so po vrsti zavirali ali pa celo padli. Pri tem pa so krivi tudi trenerji. Trener mora pred startom psihično pripraviti tekmovalec, ga opomniti na nevarne pasti na progi in primerno poučiti. V nedeljo so bili (nadaljevanje na 12. strani)

V smuku je bil

seničan Pesjak (v sredini)

Jeseničanka Vilmanova je zaslužno osvojila 2. mesto

Delež posameznika za avtobusne prevoze

Od 1. januarja 1966 veljajo na železnici in avtobusih nove cene. Za prevoz z železnico smo že objavili udeležbo podjetja. Vozovnice za prevoz z železnico kupujejo posamezniki sami in dobijo izplačan delež podjetja v izplačilnih listah za mesec dni naprej (npr. v obračunskem mesecu decembru/65 — izplačano za januar/66).

Članom kolektiva, ki se vozijo z avtobusi, je odtegnjen delež posameznika od njegovega osebnega dohodka v izplačilni listi VO 74 — za isti obračunski mesec. Razliko do polne cene vozovnice krije podjetje, ki v celoti poravnava račun pri avtobusnem podjetju.

Udeležba posameznikov avtobusnih prevozov je na posameznih relacijah naslednja:

	N/din
I. Jesenice-Zapuže	
Žirovnica-Selo	20,00
Zabreznica	21,—
Breznica	22,—
Doslovce	23,—
Smokuč	34,—
Rodine	25,—
Poljce	26,—
Begunje	27,—
Zapuže	32,—
II. Jesenice-Krnica	
Potoki	20,—
Rečica	34,—
Sp. Gorje	35,—
Zg. Gorje	35,—
Krnica-Grabče	35,—
III. Jesenice-Bled	
Vrba	24,—
Bled	38,—
Milino	40,—
IV. Jesenice-Zg. Lipnica	
Lesce	29,—
Radovljica	36,—
Sp. Lancovo	39,—
Zg. Lancovo	45,—
Sp. Lipnica	48,—
Kamna gorica-Dobrava	50,—
V. Jesenice-Podbrezje	
Podvin	39,—
Črnivec	42,—
Dobro Polje	45,—
Posavec	48,—
Podbrezje	50,—

VI. Jesenico-Planina	
Žerjavec	20,—
Prihodi	
Transformator	25,—
Planina	30,—
VII. Hrušica-Jesenice	
Javornik	20,—

Ker je prevoz z železnico na progi Jesenice-Planica po-

daljša do 1. aprila 1966, je vsem delavcem, ki se vozijo na tej progi, priznan je le regres za železnico, čeprav uporabljajo avtobus. Doplacilo regresa za pol meseca januarja 1966 bo izplačano pri januarjem obračunu.

Janez Krušič

BRZOJAVKE

● Sankaški klub Jesenice bo izvedel v nedeljo pri Savskih jamah pod Golico 10. prvenstvo v sankanju za pokal mesta Jesenice. Na to tekmovanje so povabili vse sankaške klube v Sloveniji.

● Finalna tekma v hokeju na ledu med Kranjsko goro in Partizanom bo 16. februarja v Beogradu. Povratno srečanje bo 19. februarja v Kranjski gori na naravnem drsališču.

● V ponedeljek zvečer so se vrnili v domovino naši mladi tekači, ki so v soboto in nedeljo zelo uspešno nastopili na 4. mednarodnem tekmovanju SECKAU pri Leobnu v Avstriji. Letošnja udeležba na tem tekmovanju ni bila tako močna kot v preteklih letih. Najuspešnejši so bili tekači smučarskega kluba Jesenice. Pri pionirjih (3 km) je bil prvi Šparovec, pri mlajših mladincih (5 km) Pintar in tretji Kržan, pri

starejših mladincih pa je bil prvi Križaj. Tudi v štafeti pri pionirjih in mladincih so Jugoslovani osvojili prvo mesto.

● Naravno drsališče v Kranjski gori bo letos prizorišče državnega prvenstva v umetnem drsanju, ki bo od 25. do 26. februarja v Kranjski gori.

● Organizacijski odbor FIS-A tekmovanja v Kranjski gori je že dal v predprodajo vstopnice in značke, ki se dobijo v vseh poslovalnicah podjetja Ljubljana transport in pri sprevodnikih tega podjetja. Parkirni prostor za osebna vozila bo poleg motela, na žičnici in postaji Milice. V primeru, da bo več vozil, jih bodo usmerjali na cesto proti »Eriki«. Avtobusi bodo parkirali na nekdanjem teniškem igrišču.

● V ponedeljek bodo v domu TVD Partizan na Jesenicah pričeli z rednim vodniškim tečajem, da bi usposobili vodnike za delo z mladimi telovadci.

● V četrtek, 10. februarja, je bil v delavskem domu pri Jeleni občini zbor Športnega društva Jesenice. O občnem zboru bomo poročali v prihodnji številki.

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

MATEVŽA HAFNERJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v dneh težke izgube pomagali, izrekli sožalje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se sosedom za nesebično pomoč ob težki izgubi, godbi in pevcem za žalostinke, govornikom za poslovlilne besede ob odprtem grobu ter lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Prav posebno se zahvaljujemo dr. Marčiču, primariju dr. Brandstetterju in osebju internega oddelka za zdravljenje in skrb med boleznijo.

Zahvaljujemo se tudi vsem organizacijam, obratom in oddelkom železarne, vsem posameznikom za darovane vence in cvetje ter vsem, ki so z nami sočustvovali ob težki izgubi.

Zalujoča žena Urška s sinom Matevžem, hčerkama Tincin in Marico z družinami ter ostalo sorodstvo

ŽELEZARSKI GLOBUS

KANADA — Kanadska železarska družba »Steel Co. of Canada« je pričela v železarni v Hamiltonu graditi nov plavž, ki bo med največjimi na svetu. Njegova dnevna proizvodnja bo lahko preokračila 3.500 ton grodlja.

NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA — Zahodnonemško podjetje Schloemann AG iz Düsseldorfa gradi za železarno VEB Henningsdorf v Nemški demokratični republiki valjarniško ogrodje z enim vtikom za valjanje posebnih profilov. Takšno ogrodje so razvili pred leti, da lahko ekonomsko proizvajajo majhne količine različnih posebnih profilnih jekel. Le pri težjih profilih potrebujejo še en predhodni vtik.

ZAHODNA NEMCIJA — Največja zahodnonemška družba za proizvodnjo in do-

TUDI V ŽELEZARNI IMAMO PREŠERNOVE NAGRAJENCE

V torek, 8. februarja, so na ljubljanski univerzi podelili študentom Prešernove nagrade. Med nagrajenci so tudi člani našega kolektiva: Marija Ažman in Rudi Rezman, ki sta študirala na ekonomski fakulteti ter inž. kemije Janez Mesec.

Čestitkam ob podelitvi Prešernove nagrade se pridružujemo tudi mi in jim želimo delovnih uspehov!

bavo plina Ruhrgas iz Esse-na ima velika nahajališča zemeljskega plina v državi. Poleg tega je sklenila pogodbo z neko nizozemsko družbo, da bo le-ta dobavljala v Zahodno Nemčijo letno 3 milijarde m³ tega goriva. V ta namen že gradijo odgovarjajoče omrežje cevovodov in ob koncu letošnjega leta pričakujejo, da bo dobava stekla.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA KACA

se iskreno zahvaljujemo dr. Trampušu za skrb, nego in lajšanje trpljenja.

Zahvalo smo dolžni jeseniški godbi, pevskemu zboru ter tov. Dolžanu, Kunšiču, Klemencu in Francu Urbasu za poslovlilne besede.

Prisrčna hvala organizacijam ZB NOV Žirovnica, ZB NOV, SZDL in RK terena Plavž, TVD Partizan Jesenice, sosedom za nesebično in denarno pomoč v dneh težke izgube.

Iskrena hvala sodelavcem kovačnice in mehanične delavnice, ki so mu z obiski in darili lajšali težke dni. Najlepša hvala družinam Branc, Urek, Konkolič, Junež in Lasnik za pomoč, darovalcem cvetja in lastnikom avtomobilov za dragoceno uslugo ter vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Mara, hčerke Tončka, Vojka in Tinka z družino.

Pesjak republiški prvak v smuku

(nadaljevanje z 11 strani)

redki trenerji, ki so stali na startu s svojimi tekmovalci, raje so se spustili ob progi in uživali ob gledanju tekme ter dajali nasvete šele po končanem tekmovanju, ko so se tekmovalci vračali. Tako delo trenerjev ne vodi nikamor.

Organizacija tekmovanja je bila zadovoljiva. Proga za slalom ni bila najbolj utrjena, odlično pa je bila pripravljena proga za smuk. Vso pohvalo zasluži propagandna komisija, saj je že ob razglasitvi rezultatov delila vsem udeležencem uradne biltene, kar se na podobnih tekmovanjih zelo redko dogaja.

REZULTATI:

SLALOM — MLADINCI: 1. Fortin (Mežica) 85,6, 2. Kavčič (Enotnost) 91,4, 3. Gašperšič (Jesenice) 92,8, 4. Pajntar, 7. Marolt, 8. Leskoške, 10. Pesjak (vsi Jesenice).

MLADINKE: 1. Kurnik (Tržič) 110,7, 2. Novak (Enotnost) 113,0, 3. Mlejn (Trans-turist) 114,4, 4. Vilman, 6. Dragan, 10. Smolej (vse Jesenice).

SMUK — MLADINCI: 1. Pesjak (Jesenice) 1:17,9, 2. Juvančič (Enotnost) 1:21,1, 3. Rosina (Celje) 1:21,2, 5. Stare, 7. Leskošek (oba Jesenice).

MLADINKE: 1. Kurnik (Tržič) 1:05,0, 2. Vilman (Jesenice) 1:10,8, 3. Čufar (Tržič) 1:13,6, 5. Dragan, 10. Smolej (obe Jesenice).

Nove prijave za FIS-a

Organizacijski odbor FIS-A tekmovanja v Kranjski gori je dobil nove prijave za to veliko mednarodno tekmovanje v alpskih disciplinah. Za tekmovanje so se prijavile še Švedska, Romunija, Finska in Norveška. Omenjene ekipe bodo prišle na pobočje Vitranca s svojimi najboljšimi tekmovalci, ki tekmujejo zelo uspešno po vsej Evropi. Organizator je tudi že določil cene za oba dneva tekmovanja in to za šolsko mladino 100 dinarjev, za odrasle pa v soboto 200 in v nedeljo 300 starih dinar-predprodaji tudi spominski jev. Od 10. februarja so v znaki, ki bodo letos prvič okrogli z napisom pokal Vitranca in s snežakoma v sredini.

Ker se je ekipi Longines iz Beljaka pokvarila merilna naprava za merjenje časov, jih bo na pobočjih Vitranca nadomestila ekipa Omega z

Dunaja. V Kranjski gori že pripravljajo tudi velike parkirne prostore za avtomobile. Torej zanimanje je med tujimi tekmovalci za Kranjsko goro vedno večje, organizatorji pa pričakujejo rekordno udeležbo.

P. K.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«